

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos *weekend*

Piątek

9 marca 2018

nr 19 (LXXIII)

cena: 17 Kč

ZBLIŻENIA
OTO DOM
BEZ ŚMIECI
STR. 4

PUBLICYSTYKA
CIESZYN
NIEDOSTRZEGANY
I TAJEMNICZY STR. 5

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

»Cudowny chleb«na 100. urodziny

WYDARZENIE: 18 marca upłynie 100 lat od narodzin Józefa Ondrusza, nauczyciela, redaktora, etnografa, zbieracza podań ludowych. Kongres Polaków w RC uczci tę rocznicę nowym wydaniem jego książki „Cudowny chleb”. Publikacja właśnie jest w drukarni.

• Ilustracje do nowego wydania „Cudownego chleba” robiły dzieci z fryszackiego przedszkola. Fot. DANUTA CHLUP

Danuta Chlup

Od czasu ukazania się pierwszego zaolziańskiego wydania „Cudownego chleba” upłynęły 22 lata i nakład dawno się rozszedł. Książkę mają w swoich bibliotekach całe roczniki absolwentów polskich przedszkoli i szkół, którzy otrzymali ją na pamiątkę. W ub. roku Henryka Żabińska i Elżbieta Gałuszka, które były głównymi inicjatorkami poprzedniego wydania, zrealizowanego przez Towarzystwo Nauczycieli Polskich, zwróciły się do Kongresu Polaków z prośbą o pomoc w dofinansowaniu wznowienia. – Uznałismy „Cudowny chleb” za publikację na tyle ważną dla całego Zaolzia, która ma być w dodatku wydana w roku jubileuszowym Ondrusza, że skierowaliśmy ten projekt bezpośrednio do Rady Kongresu. Rada uchwaliła, że Kongres wyda tę książkę i dofinansuje ją z Funduszu Rozwoju Zaolzia – powiedział redaktor Mariusz Wałach, prezes Kongresu.

– Pomysł wszystkim bardzo się spodobał. Od razu zapaliliśmy się

do jego realizacji. Wszyscy przecież pamiętamy twórczość Ondrusza, od najmłodszych lat znamy jego opowieści o Ondraszku czy Pustecim. Jubileusz pisarza i inicjatywa wydania jego książki nałożyły się w dodatku na bardzo szlachetną inicjatywę Macierzy Szkolnej – „Pakiet pierwszoklasisty”. „Cudowny chleb” mógłby być jednym z artefaktów tego pakietu – powiedział Józef Szymeczek, wiceprezes Kongresu i koordynator wydania książki. Dodał, że publikacja ukaże się w „poważnym nakładzie”.

Nowe wydanie nie będzie dokładną kopią tego sprzed 22 lat. Będzie miało całkowicie nową, atrakcyjną szatę graficzną. Jej opracowaniem zajął się Marian Siedlaczek. Przedstawiciele Kongresu zapowiadają, że okładka zaprojektowana przez Siedlaczka będzie prawdziwą rewelacją.

Ilustracje do książki, tak samo jak w 1996 roku, wykonały dzieci z polskiego przedszkola w Karwinie-Fryszacie. Przygotowanie ilustracji koordynowała ponownie Elżbieta Gałuszka (do końca ub.

roku szkolnego kierowniczka przedszkola), w pracę z dziećmi włączyły się także pozostałe nauczycielki. Barbara Ondruch wymyśliła technikę kolażu. Ilustracje są dzięki temu bardziej plastyczne, zastosowano różne materiały, każdy obrazek składa się z elementów wykonanych przez kilkoro dzieci. – Przedszkolaki rysowały, wycinały, naklejały – opowiadała Gałuszka, pokazując nam kopie ilustracji. Tło niektórych z nich stanowią fotografie zrobione w miejscach opisanych w książce „Ondrusza”. – W sumie zrobiliśmy ok. 20 ilustracji. Czasu było niewiele, ponieważ zaczęliśmy dopiero na wiosnę, a trzeba było skończyć do wakacji. Ale nasze przedszkolaki znają dobrze legendy Ondrusza, czytamy je na bieżąco przez cały rok szkolny, ten temat był im bliski – mówiła Gałuszka. ▲

22

lata upłynęły od poprzedniego wydania „Cudownego chleba” Józefa Ondrusza. To zbiór legend, podań i baśni ze Śląska Cieszyńskiego. Poprzednie wydanie przygotowano do druku jeszcze za życia Ondrusza, niestety autor zmarł krótko przed ukazaniem się książki.

Ten projekt
został dofinansowany
przez...

FUNDUSZ ROZWOJU ZAOLZIA

REKLAMA

Oryginalny prezent na różne okazje

VOUCHER UPOMINKOWY

na usługi w Vitality Slesko
oraz Pensjonacie Owieczka

+420 736 626 848

www.vitalityslesko.cz
www.penzionovecka.cz

SPOŁECZEŃSTWO

Na pięć lat

Praga. Prezydent RC Miloš Zeman złożył wczoraj na Zamku Praskim swoje drugie prezydenckie ślubowanie. Ceremonia odbyła się w Sali Władysława z udziałem posłów i senatorów, członków gabinetu rządowego, ambasadorów oraz przedstawicieli samorządów lokalnych.

(sch)

SPOŁECZEŃSTWO

Przeprowadzka zakończona

Czeski Cieszyn. Zakończyła się przeprowadzka Kongresu Polaków w RC do nowej siedziby. W lutym Kancelaria KP opuściła dotychczasowe pomieszczenia w gmachu przy ul. Komeńskiego 4 w Czeskim Cieszynie i urządziła się w budynku przy ul. Grabińskiej 33. STR. 2

SPOŁECZEŃSTWO

Drzewka na 750-lecie

KARWINA. Firmy, organizacje, rodziny oraz osoby indywidualne mają możliwość pozostawienia w Karwinie trwałego śladu. Okazja po temu nadarzy się na przełomie kwietnia i maja w związku z obchodami 750-lecia miasta. Miasto Karwina chce w tym czasie posadzić w parku im. Bożeny Němcovej 22 nowe drzewa. W związku z tym poszukuje chętnych, którzy chcieliby zasponsorować któreś z nich. Do wyboru są grusze, sosny, czereśnie, dwa gatunki dębów, kasztanowiec, grab, wierzba oraz kilka gatunków javorów w cenie 8-11,5 tys. koron za sztukę. Zainteresowani powinni skontaktować się z magistratem do 16 kwietnia, pisząc na adres e-mailowy stromy@karvina.cz lub adres pocztowy miasta.

(sch)

Czytaj »Głos« online

Czas świętowania

Obchody stulecia urodzin Józefa Ondrusza już się rozpoczęły. Świat zebrań przez niego legend był tematem karnawału fryszackiego przedszkola, które, podobnie jak darkowski nauczyciel, obchodzi swoje setne urodziny. W niedzielę 18 bm. o godz. 9.00 odbędzie się w kościele ewangelickim w Stonawie nabożeństwo poświęcone pamięci pisarza, połączone ze złożeniem kwiatów na jego grobie. Wystąpią chóry PZKO „Stonawa” i „Lira”.

9 771212 422058

18019

NASZ »GŁOS«

Janusz Bittmar
bittmar@glos.live

Znieczulica społeczna to zdaniem lekarzy choroba XXI wieku. Znieczulica jest też sporym wyzwaniem dla naukowców, lekarzy, a także politologów. Padają proste pytania, na które jednak trudno znaleźć łatwe odpowiedzi. W hedonistycznym świecie niemniej wciąż widać światło w tunelu. Zaświeciło ostatnio w Ostrawie, Pradze, Brnie i wielu innych miastach w RC podczas demonstracji, którym przyświecał tylko jeden cel: pokonać polityczną arogancję. Na celowniku znalazł się Zdeněk Ondráček, poseł z ramienia Komunistycznej Partii Czech i Moraw, którego koledzy partyjni chcieli przeforsować na fotel szefa komisji parlamentarnej sprawującej kontrolę nad Generalną Inspekcją Służb Bezpieczeństwa (GIBS). Ondráček, który za komuny w mundurze funkcjonariusza VB aktywnie zwalczał studenckie demonstracje w ówczesnej Czechosłowacji, wyzwolił w tym tygodniu swoją pozabawioną samorefleksji postawą taki ładunek emocji, że przypomniały mi się od razu listopadowe dni 1989 roku. Wtedy też ówczesne władze komunistyczne posilkowały się demokracją, tyle że były to puste słowa rzucane na wiatr. W rzeczywistości chodziło o utrzymanie władzy za wszelką cenę, tak jak w przypadku Ondráčka, którego słowa o „brudnej, antydemokratycznej kampanii skierowanej przeciwko mojej osobie” brzmią niepoważnie. W stereotypowych dowcipach Czesi postrzegani są jako naród, który gremialnie wychodzi na ulice miast tylko po sukcesach sportowych, takich jak triumf hokeistów w turnieju olimpijskim. Na całe szczęście również ten stereotyp łatwo obalić. Jak już wiadomo, komunistyczna telenowela zakończyła się happy endem dla zwolenników prawdziwej demokracji. Ondráček sam zrezygnował.

CYTATY NA DZIŚ

Mateusz Morawiecki
premier Polski

...
Uważam, że stosunki polsko-amerykańskie są bardzo dobre. Może tylko niepotrzebnie lekko przyćmione, zabarwione przez spór wokół nowelizacji ustawy o IPN

REKLAMA

Firma ARAGMA s.r.o. ortodoncja MUDr. Agaty Mohammad
zatrudni recepcjonistkę do gabinetu ortodontycznego

Kwalifikacje:

ukończona szkoła średnia, wyższa, kurs asystentki dentystycznej mile widziany, umiejętność pracy na komputerze, odpowiedzialność, komunikatywność, otwartość i przyjazny sposób bycia, znajomość języka polskiego słowem i pismem, podstawy języka angielskiego.

Oferujemy:

stałą pracę w miłym zespole, interesującą pracę, możliwość rozwoju i podnoszenia swoich kwalifikacji.

Rozpoczęcie pracy w dogodnym terminie.

CV prosimy wysłać
pod adres mailowy contact@big-smile.eu do 30. 4. 2018.

GŁ-152

Firma ARAGMA s.r.o. ortodoncja MUDr. Agaty Mohammad
zatrudni asystentkę do gabinetu ortodontycznego

Kwalifikacje:

ukończona szkoła średnia, wyższa, technik dentystyczny, szkoła higienistki dentystycznej, kurs asystentki dentystycznej mile widziany, odpowiedzialność, komunikatywność, zdolności estetyczne, podstawy fotografii, umiejętność twórczego myślenia, otwartość i przyjazny sposób bycia, znajomość języka polskiego słowem i pismem, podstawy języka angielskiego.

Oferujemy:

stałą pracę w miłym zespole, możliwość rozwoju i podnoszenia swoich kwalifikacji.

Rozpoczęcie pracy w dogodnym terminie.

CV prosimy wysłać
pod adres mailowy contact@big-smile.eu do 30. 4. 2018.

GŁ-152

DZIŚ...

9

marca 2018

Imieniny obchodzą:

Dominik, Franciszka, Katarzyna

Wschód słońca: 6.15

Zachód słońca: 17.38

Do końca roku: 297 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Polskiej Statystyki
Światowy Dzień Didżeja

Przysłowia:

„Gdy Franciszka z
wichrem po polu hasa,
może sypnąć śniegiem
powyżej pasa”

JUTRO...

10

marca 2018

Imieniny obchodzą:

Cyprian, Makary

Wschód słońca: 6.12

Zachód słońca: 17.40

Do końca roku: 296 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Całowania w Czoło

Przysłowia:

„Męczennicy, gdy mróz
noszą, czterdzieści dni
mrozu głoszą”

POJUTRZE...

11

marca 2018

Imieniny obchodzą:

Benedykt, Konstanty

Wschód słońca: 6.10

Zachód słońca: 17.41

Do końca roku: 295 dni

(Nie)typowe święta:

Światowy Dzień Sanitarny
Dzień Sołtysa

Przysłowia:

„Ruszał w marcu w pole,
by po trochu rzucić w
ziemię owsa, grochu”

POGODA

piątek

dzień: 8 do 10 C

noc: 6 do 2 C

wiatr: 1-4 m/s

sobota

dzień: 9 do 11 C

noc: 7 do 3 C

wiatr: 0-3 m/s

niedziela

dzień: 14 do 16 C

noc: 11 do 7 C

wiatr: 1-4 m/s

Przeprowadzka zakończona

– Normalnie działamy od poniedziałku 5 marca. Wczoraj odwiedził nas między innymi konsul generalny RP Janusz Bilski, który obejrzał nowe pomieszczenia – informuje Aneta Roszka z sekretariatu Kongresu Polaków w RC.

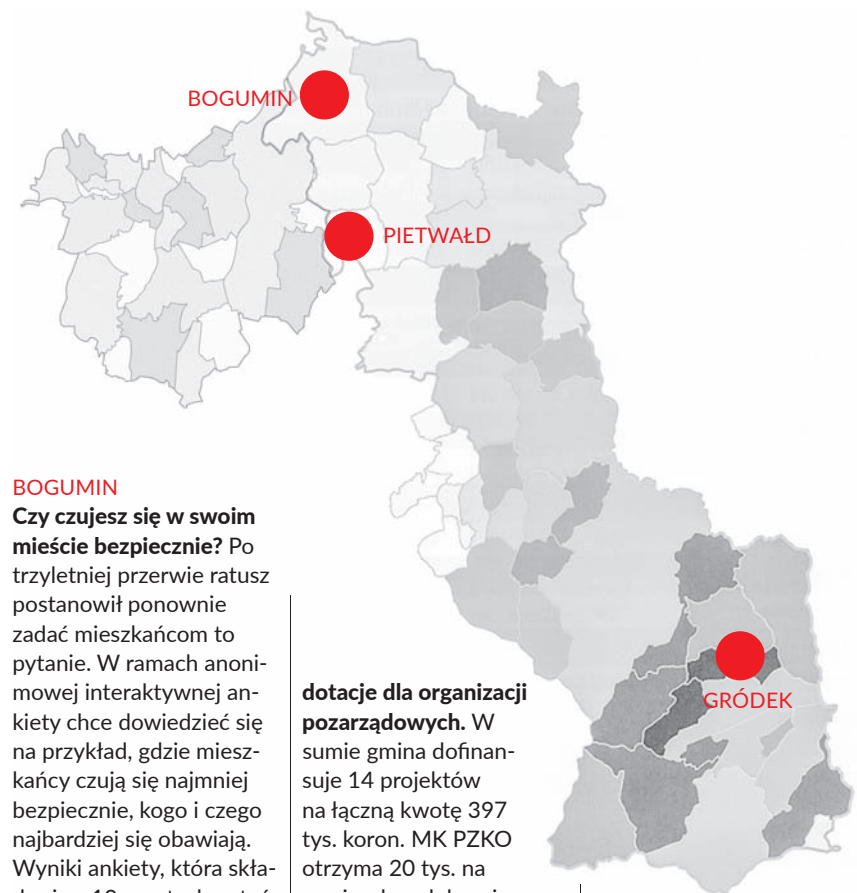
• Sekretariat Kongresu Polaków w RC po przeprowadzce. Fot. Witold Koźdoń

Nowa siedziba Kongresu Polaków w RC, a także Ośrodka Dokumentacyjnego Kongresu, mieści się obecnie w Czeskim Cieszynie przy ul. Grabińskiej 33 w budynku, w którym dawniej funkcjonował Dom Dzieci i Młodzieży. Kancelaria Kongresu jest czynna codziennie od godz. 7.00 do 15.30 (z przerwą od godz. 11.00 do 11.30.), a dzieli ją od dworca kolejowego ok. 1,3 kilometra. Na pokonanie tego dystansu potrzeba od 15 do 20 minut.

Kto jednak nie ma ochoty masze-

rować (np. ul. Ostrawską, Kopernika i Grabińską), może dojechać tam samochodem lub skorzystać z czesko-cieszyńskiego transportu publicznego. Przed budynkiem znajduje się niewielki parking. Nowa siedziba Kongresu Polaków w RC jest również bardzo dobrze skomunikowana z resztą miasta. Na miejsce można dojechać autobusami miejskimi nr 721, 722, 723 oraz 724, a wysiada się na przystanku „Hrabinská, DDM”, zlokalizowanym vis a vis nowej siedziby Kongresu. (wik)

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

BOGUMIN

Czy czujesz się w swoim mieście bezpiecznie? Po trzyletniej przerwie ratusz postanowił ponownie zadać mieszkańcom to pytanie. W ramach anonimowej interaktywnej ankiety chce dowiedzieć się na przykład, gdzie mieszkańcy czują się najmniej bezpiecznie, kogo i czego najbardziej się obawiają. Wyniki ankiety, która składa się z 19 prostych pytań, staną się później impulsem do podjęcia przez miasto odpowiednich kroków na rzecz większego bezpieczeństwa, tak jak to miało miejsce trzy lata temu. Wtedy w newralgicznych miejscach Bogumina zostały zainstalowane kamery oraz pojawili się asystenci ds. profilaktyki kryminalnej. (sch)

GRÓDEK

Na ostatniej sesji Rady Gminy zostały uchwalone

dotacje dla organizacji pozarządowych.

W sumie gmina dofinansuje 14 projektów na łączną kwotę 397 tys. koron. MK PZKO otrzyma 20 tys. na wycieczkę edukacyjną do Polski, Koło Macierzy Szkolnej niespełna 11 tys. na projekt „Z książką pod poduszką”. Największa kwota (130 tys. koron) trafi do klubu sportowego TJ Sokol oraz do Ochotniczej Straży Pożarnej (91,5 tys.), która w tym roku obchodzi swoje 110-lecie. (dc)

PIETWAŁD

W filii Muzeum Ziemi Cieszyńskiej otwarto w czwartek wystawę poświęconą konserwacji i

restauracji zbiorów muzealnych.

Na ekspozycji pt. „Odzyskany blask” można obejrzeć cenne artefakty, które w ostatnich latach zostały odrestaurowane, m.in. Matkę Boską Pietwałdzką. Dawny blask odzyskały także niektóre portrety szlachty z zamków w Gnojniku i Ropicy oraz oryginalne meble z ropickiego zamku. Wystawa potrwa do 29 czerwca. (dc)

Osobistości, które zmieniły Karwinę

Pięćdziesiąt osobistości Karwiny przedstawionych na pięćdziesięciu planszach – to najnowsza wystawa, która została zainstalowana na parterze frysztackiego zamku. Prezentuje ona sylwetki i dorobek osób, które na przestrzeni ostatnich 300 lat wniosły znaczący wkład w rozwój miasta.

...

Wystawa „Osobistości Karwiny” powstała z inicjatywy Miasta Karwina przy współpracy z Biblioteką Regionalną, Państwowym Archiwum Powiatowym oraz miejscowymi historykami.

Beata Schönwald

Wystawa została zorganizowana z okazji 750-lecia Karwiny. – Przygotowania do niej rozpoczęliśmy jednak rok wcześniej. Niełatwym zadaniem był już sam wybór 50 osobistości, których losy były związane z historią miasta, a później zebranie materiału na ich temat oraz jego merytoryczne i graficzne opracowanie. Nie zawsze udało nam się dotrzeć do wszystkich interesujących nas informacji. Przykładem tego jest bramkarz karwińskiej „Polonii”, Józef Matejko. Nie znamy bowiem ani daty urodzin, ani daty jego zgonu – powiedział „Głosowi” zastępca prezydenta Karwiny, Karol Wiewiórka.

Wystawa zajmuje trzy pomieszczenia. Już na początku uwagę zwiedzających przykuwa nazwisko Wacława Olszaka, który zo-

stał zapamiętany jako lekarz i burmistrz, a także jako ofiara terroru faszystowskiego. O Olszaku można się jednak dowiedzieć o wiele więcej. Że był działaczem Macierzy Szkolnej dla Śląska Cieszyńskiego, że w latach 1921-1930 zasłużył się dla polskiego szkolnictwa na Śląsku Cieszyńskim, że wspierał biednych uczniów polskiego gimnazjum w Orłowej oraz że w 1935 roku został przewodniczącym Rady Naczelnej Polaków w CSR.

W podobnie szczegółowy sposób został potraktowany dorobek innych polskich działaczy politycznych, kulturalnych i sportowych. Dzięki temu odbiorca w sposób pośredni dowiadyuje się o istniejących w Karwinie i na Zaolziu polskich organizacjach, instytucjach, stowarzyszeniach i tytułach prasowych. Jest tak w przypadku Karola Śliwki, Gustawa Morcinka, Wilhelma Prze-

czka, Józefa Ondrusza czy wreszcie Józefa Wierzgonia, którego sylwetka zamyka pierwszą salę wystawową. W związku z tymi nazwiskami pojawiają się bowiem takie nazwy, jak „Głos Robotniczy”, Teatr Lalek „Bajka”, „Jutrzenka”, „Ogniwo”, „Głos Ludu”, „Kalendarz Śląski” czy Zespół Śpiewaczo-Muzyczny „Przyjaźń”.

Prezentacja karwińskich Polaków nie kończy się jednak na pierwszej sali. W drugiej, poświęconej tematyce sportowej i plastycznej, znajdziemy nazwiska wielu polskich artystów, jak Franciszek Świder, Rudolf Żebrok czy Walter Taszek, a także wspomnianego już wcześniej bramkarza, Józefa Matejki, który razem

z karwińską „Polonią” wywalczył w 1934 roku tytuł mistrzowski na pierwszej Polskiej Olimpiadzie Rodaków w Warszawie.

Wystawa poświęcona osobistościom Karwiny przybliży zarówno osoby, które mieszkały tu dwieście lat temu, jak i te, które żyją tu dziś, jak Eva Šeinerowa z „Permonika” czy Jiří Bystroň, prowadzący „Majovák”. Z tych okrytych dziś już niemal legendą warto natomiast wymienić urodzonego w 1723 roku rebelianta, Ondřeja Ondře Foltýna, Erdmana Floriana hrabiego Larischa, z którego osobą związane są początki wydobywania węgla w Karwinie w 1776 roku, a także właściciela Raju i Darkowa, Jiřego Bessa z Chro-

stiny, założyciela kąpeli jodobromowych w Darkowie.

Chociaż w zamku frysztackim zostały przedstawione sylwetki ludzi, którzy angażowali się w wielu dziedzinach, a więc również fabrykantów, budowniczych, architektów, lekarzy i farmaceutów, twórcy wystawy mają świadomość, że mogli kogoś pominąć. – Chciałbym zaznaczyć, że wystawa jest otwarta i można ją będzie poszerzać o kolejne osobistości. W obecnej postaci potrwa do 28 grudnia, a następnie zostanie przeniesiona do innych pomieszczeń – dodał Karol Wiewiórka. Wystawa jest czynna codziennie, z wyjątkiem poniedziałków, w godz. 10.00-17.00. Wstęp jest bezpłatny. ▲

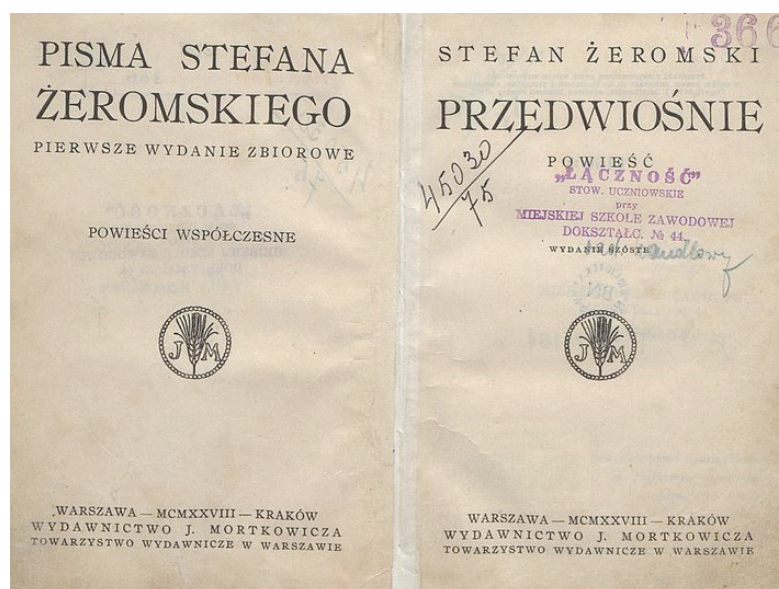
● Na pierwszym planie jakże zasłużony Wacław Olszak. Fot. BEATA SCHÖNWALD

Czytanie Cezarego Baryki

W 2018 roku, w którym obchodzimy 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości, będziemy czytali o odradzającej się i odrodzonej Polsce – zapowiedział prezydent RP Andrzej Duda. Wraz z małżonką Agatą Kornhauser-Dudą ogłosił lekturę tegorocznego Narodowego Czytania. Została nią „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego.

Narodowe Czytanie zostało inaugurowane w Pałacu Prezydenckim po raz siódmy. Ponieważ tegoroczna edycja projektu zbiega się z rocznicą 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, para prezydencka obok „Przedwiośnia” zaproponowała do czytania przez cały 2018 rok także 44 teksty Antologii Niepodległości.

Finał Narodowego Czytania odbędzie się 8 września. Jak przypomniał Andrzej Duda, już w zeszłym roku w głosowaniu na lekturę tej akcji „Przedwiośnie” zajęło drugie miejsce. – „Przedwiośnie” to powieść pytań, na które trzeba szukać odpowiedzi – mówił prezydent, tłumacząc wybór lektury. Zdaniem Andrzeja Dudy Stefan Żeromski pokazuje w „Przedwiośniu” Polskę „wielu kontrastów”. Pisarz stawia wiele pytań, na które trudno znaleźć odpowiedzi: w jakim kierunku ma zdążać, jaka ta Polska ma być, jaki powinien być ustrój? **(wik)**

»Przedwiośnie«

Powieść polityczna Stefana Żeromskiego, wydana w 1924 roku (z datą 1925) w Warszawie w Wydawnictwie Jakuba Morkowicza. Składa się ona z trzech części: „Szklane domy”, „Nawłot”, „Wiatr od wschodu”. Opowiada o życiu Cezarego Baryki, reprezentanta młodego pokolenia, urodzonego i wychowanego w Baku, przyjeżdżającego do odrodzonej po I wojnie światowej Polski.

Tytuł utworu ma charakter metaforyczny. W dosłownym rozumieniu przedwiośnie to okres pośredni pomiędzy zimą a wiosną, w którym mimo panujących niskich temperatur i zalegających pokładów śniegu ukazują się pierwsze oznaki powrotu przyrody do życia. Przenośne znaczenie zaś można rozumieć jako czas, w którym kształtowało się państwo polskie po okresie zaborów, zaś w kraju panował niepodległościowy entuzjazm.

(Wikipedia)

Śladami Polaków

Ambasada RP w Pradze zaprezentowała publikację „Śladami Polaków w Pradze”. Książkę liczącą ponad 400 stron wydał praski Klub Polski. Publikacja pod redakcją Romana Barona (historia) i Małgorzaty Michalskiej (etnolog) w interesujący sposób kreśli portrety historyczno-literackie Polaków, którzy mieszkali lub przebywali w Pradze (m.in. A. Mickiewicz,

F. Chopin, M. Skłodowska-Curie, W. Korfanty). Przedstawia działalność popularyzatorską polskich instytucji (m.in. Instytutu Polskiego, Klubu Polskiego, Szkoły Polonijnej), a także przybliża powstanie i rozwój organizacji polonijnych. Książka powstała z okazji 130-lecia założenia Klubu Polskiego w Pradze, najdłuższej działającej polskiej organizacji w stolicy Czech. **(wik)**

REKLAMA

Zorganizuj wesele swoich marzeń z profesjonalnym cateringiem

+48 660 357 077
www.cateringcieszyn.pl

Oto dom bez śmieci

Dom bez odpadów i bez zbędnej chemii – taki cel postawiła sobie mieszkająca w Gródku Monika Cieślarowa. Mama trójki dzieci zaznacza, że nie jest żadną ekofanatyczką, lecz w miarę możliwości stara się, by jej rodzina nie obciążała zanedo środowiska.

Ruch „Zero Waste” – „Zero Śmieci”

zrodził się w Ameryce. Ideę tę zaczęła rozpowszechniać Bea Johnson, która swoje doświadczenia opisała w książce „Zero waste home”. W Czechach książka ukazała się pod tytułem „Domácnost bez odpadu”, polskie wydanie nosi tytuł „Pokochaj swój dom”. Cała filozofia polega na tym, by nie kupować zbędnych rzeczy, odmawiać przyjmowania niepotrzebnych opakowań czy też gadżetów, unikać produktów jednorazowego użytku, o ile można je zastąpić bardziej trwałymi. Kolejne ważne elementy to recykling i kompostowanie.

Danuta Chlup

Monika Cieślarowa nad zmianą stylu życia zaczęła się zastanawiać po urodzeniu dzieci. Przyznaje, że wcześniej starała się robić zakupy szybko i po linii najmniejszego oporu. – Jest takie indiańskie przysłowie, które mówi, że nie dostaliśmy ziemi od naszych przodków, ale mamy ją wypożyczoną od naszych dzieci. Nie może nam być obojętne, w jakim stanie im ją oddamy – mówi kobieta.

Zakupy do własnych woreczków

Pani Monika stopniowo starała się zmieniać przyzwyczajenia swoje i rodziny. Po pierwsze postanowiła ograniczyć zakupy, nie przynosić do domu masy plastikowych zabawek czy też niepotrzebnych ubrań. Dzięki temu, że po podstawówce wyuczyła się zawodu tapicera (później dorobiła maturę, studiowała w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i pracowała w zawodzie grafika), potrafi uszyć sporo pięknych rzeczy, na przykład lalki i przytulanki dla dzieci, wykorzystując w dużej mierze stare ubrania i skrawki materiału.

Podstawowa rzecz, na której skupia się pani Monika, to wyzbycie się zbędnych opakowań. Na zakupy chodzi z własnymi siatkami, ze starych firanek uszyła woreczki, do których w sklepach wkłada

sklepach, gdzie ekspedientki mnie już znają i akceptują to. W supermarketach może być ewentualnie problem, ale mąż wypróbował już pomyślnie takie zakupy w „Kauflandzie” – opowiada Cieślarowa. Przyznaje, że najtrudniej przekonać ekspedientki, by zważyły mięso lub wędliny w przyniesionych przez klienta pojemnikach. W niektórych sklepach personel argumentuje to przepisami sanitarnymi i w ogóle nie zgadza się na własne woreczki czy pudełka.

Sklepy bez opakowań

Pani Monice podobają się specjalne sklepy bez opakowań. Szkoda tylko, że najbliższe znajdują się aż we Frydku-Místku i w Ostrawie (choć – to wiadomość z ostatniej chwili – jest pomysł na uruchomienie takiego sklepu w Trzynie). Najróżniejsze artykuły spożywcze, a nawet ekologiczne środki czystości i podobne rzeczy można tam kupować na wagę i wkładać do własnych pojemników. – Można kupić w ten sposób groch, fasolę, makaron, mąkę, biszkopeciki dla dzieci, olej, soki i wiele innych rzeczy – wymienia moja rozmówczyni.

Monika Cieślarowa piecze domowy chleb, mleko kupuje bezpośrednio na farmie, a w domu robi z niego domowe jogurty. – Wiem, że nie każdy ma dostęp do mleka i przetworów mlecznych prosto z hodowli. Wtedy rozwiązaniem mogą być mlekوماتы, gdzie da się

owoce i warzywa oraz pieczywo. Dzięki temu nie są jej potrzebne plastikowe worki. – Robię zakupy najczęściej w małych miejscowych

kupować mleko do własnych butelek – podsuwa pomysł.

W domu Cieślarów nie znajdziemy napojów w kartonach ani w butelkach PET. – Pijemy wodę z kranu, przecież „kranówka” ma w naszym kraju bardzo dobrą jakość. Po co przynosić do domu wodę w plastikowych butelkach? – zastanawia się. Do wody można dodać sok – najlepiej domowej roboty, choć może też być ze sklepu, kupiony w szklanej butelce, którą można później wykorzystać.

Rozmawiamy także o segregacji odpadów. Pani Monika nie podważa zasadności recyklingu, lecz ubolewa nad tym, że wiele osób żyje w przekonaniu, że segregując śmieci, robią wystarczająco dużo na rzecz ochrony środowiska. – W Gródku mamy inteligentny system zarządzania odpadami. Każde gospodarstwo domowe jest zarejestrowane w tym systemie. Otrzymujemy kody kreskowe, które naklejamy na worki z odpadami. Dzięki temu pod koniec roku możemy sprawdzić, ile odpadów posegregowaliśmy i ile wyprodukowaliśmy odpadów komunalnych. Ilość odpadów przekłada się także na wysokość opłaty. Dla mnie to wyzwanie, by w następnym roku mieć mniej odpadów – opowiada kobieta. Dodaje, że gmina przydzieliła także zainteresowanym mieszkańcom darmowe kompostowniki. Można w nim zutylizować nie tylko odpady z ogrodu, ale też z kuchni.

Kosmetyki własnej produkcji

W parze z ograniczaniem produkcji odpadów idzie ograniczenie zużycia chemii. Pani Monika od pewnego czasu nie kupuje w sklepie proszku do prania ani do zmywania, płynów do naczyń, szamponów,

• Domowy chleb i zakupy do własnych woreczków – to elementy nowego stylu życia Moniki Cieślarowej.

Redakcyjny eksperyment

Dostałam od pani Moniki zestaw własnoręcznie przez nią uszytych woreczków na zakupy. Postanowiłam je wypróbować w jednym z supermarketów w Czeskim Cieszynie. Przyznam, że wkładając do jednego jabłka, a do drugiego bułki, czułam się trochę dziwnie – wszyscy wokół mnie automatycznie zrywali plastikowe worki ze stojaków.

Jeszcze zanim dotarłam do kasy, zatrzymałam się przy ladzie z wędlinami. Spytałam ekspedientkę, czy można przynieść własne pudełko i w nim zważyć wędliny. – Myślę, że tak. Ale jaki ma pani powód? – zainteresowała się. Wyjaśniłam, że chodzi o ograniczenie zużycia opakowań. Skinęła głową. – Nie powinno być problemu – stwierdziła.

Kasjerka całkowicie obojętnie potraktowała fakt, że pieczywo i owoce mam w tekstylnych workach. W ogóle tego nie skomentowała ani też nie obrzuciła mnie zdziwionym czy też podejrzliwym spojrzeniem. Zakupy w tym sklepie poszły gładko. Jedyny mały problem to ten, że na worku z firanki słabo trzymała naklejka z kodem kreskowym.

kremów, dezodorantów. Praktycznie wszystko, co jej rodzina potrzebuje do osobistej higieny oraz do utrzymania czystości w domu, produkuje w domu sama z kilku podstawowych surowców: sody, octu, kwasu cytrynowego. Do tego dochodzą olej z oliwek i olej kokosowy. – W Internecie bez trudu można znaleźć przepisy na produkcję domowych kosmetyków. Można także zamówić potrzebne surowce, najlepiej większą ilość w dużym opakowaniu. Zawsze to lepsze niż stopy plastikowych buteleczek, pudełek, kubków – przekonuje pani Monika.

Kobieta przyznaje, że nie wszystkich zasad „zero waste” konsekwentnie przestrzega. Zdarza się, że kupi dzieciom plastikową zabawkę, nie rzekła się pieluch jednorazowych dla dzieci. – Ale kiedy

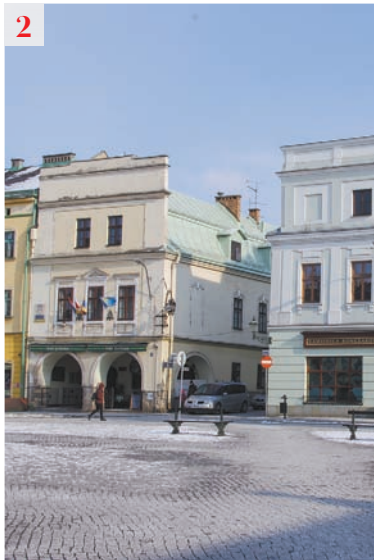
te się skończą, to w moim kubku na śmieci nie będzie już prawie żadnych nieposegregowanych odpadów – zapewnia kobieta.

Młoda matka stara się promować nowy styl życia wśród znajomych. Jako pierwsza „zaraziła się” tą filozofią jej siostra – nauczycielka. Miały wspólną prelekcję o gospodarstwie domowym bez zbędnych odpadów i chemii w ub. sobotę podczas „Dnia Kobiet” w Gródku. To, co starają się wprowadzać we własnych domach i do czego zachęcają znajomych, jest w dużym stopniu powrotem do czasów, kiedy gospodynie chodziły na zakupy z własnymi siatkami, mleko kupowały w szklanych butelkach, które następnie oddawały do mleczarni, do czasów, kiedy nie było napojów w kartonach i w plastiku. ▲

Cieszyn niedostrzegany i tajemniczy

W mieście, w którym mieszkamy, albo bywamy w nim często i to bynajmniej nie w celach turystycznych, nie zwracamy uwagi na detale, szczególnie te umieszczone gdzieś wysoko, na fasadzie. Zagonieni, zabiegani nie zauważamy kunsztownych elewacji, kapiącej secesji, monogramów, inskrypcji pamiątkowych lub okazjonalnych. I zupełnie jakbyśmy wszyscy byli wielkimi bezbożnikami nie dostrzegamy też czuwających wokół nas i nad nami świętych Pańskich.

Zdjęcia: JAROSŁAW JOT-DRUZYCKI

Jarosław jot-Drużycki

Te wszystkie myśli przyszły mi do głowy, kiedy „Głos” podał informację o odnowieniu tonda przedstawiającego Tróję Świętą, które od lat umocowane jest nad wejściem do jednej z piekarni na ul. Głębokiej (a nawet było tam znacznie wcześniej, niż rzeczona piekarnia). I zapewne dla wielu było to wielkim zaskoczeniem, gdyż po raz pierwszy dowiedzieli się o istnieniu takowego zabytku w przestrzeni publicznej. Może więc zatem czasem przystanąć i unieść nieco wyżej wzrok, by nie dać się na przyszłość w Cieszynie zaskoczyć? Czego zatem nie dostrzegamy przechodząc głównymi śródmiejskimi ulicami?

Zacznijmy od Rynku

Tam mamy sporo kamienic. Spójrzmy na północno-zachodnią pierzeję. Na najwyższej z nich (obecnie wystawionej na sprzedaż), tuż nad podcieniami widoczny jest monogram (zdjęcie 3) jej niegdyś właściciela: E przechodzące płynnie w A – to dwie pierwsze litery imion Eduard August z wplecionym pomiędzy nimi S, od nazwiska Schroeder. Pomiędzy wykuszem widoczne są także modernistyczne rzeźby przedstawiające Atenę i Hermesa, bardziej znanego pod swym rzymskim imieniem Merkury. Ten posłaniec bogów, patron złodziei, ale przede wszystkim ludzi handlu, słowem szybkiego bądź mozolnego zysku, pojawia się na cieszyńskich budynkach kilkakrotnie. W całej swej okazałości prezentuje się kamienicę dalej, ze wzniesioną do góry lewą ręką, w której dzierży sakiewkę (choć z dołu słabo to widać). Kolejne miejsce upatrzył sobie nad drzwiami wejściowymi do domu na Głębokiej 26. Popiersie młodzieńca z głową zwróconą w stronę Rynku, czyli tam, gdzie ubija się interesy. A wszak Cieszyn był miastem kupieckim, tu przecinały się szlaki handlowe, więc Hermes-Merkury miał się kim opiekować.

Wracając jednak do kamienicy przy Rynku. Jeśli podniesiemy głowę, to ponad uskrzydłą czapkę boga dostrze-

żemy jeszcze herb Rogala (zdjęcie 4), którym pieczętowali się Tschammerowie, w tym Bogumił Rudolf Tschammer, którego cenna kolekcja bibliofilska, stała się zaczynem do powstania największej zabytkowej biblioteki ewangelickiej w Polsce, mieszczącej się w kościele Jezusowym na Wyższej Bramie.

– Tradycja zaznaczenia własności na budynkach jest bardzo stara – mówi Irena Kwaśny, historyk sztuki i emerytowany konserwator zabytków, która służy mi za przewodnika po niedostrzegalnym Cieszynie. – Ale nie wiem dlaczego jest ten herb, bo nie dotarłam do informacji, żeby Tschammerowie

...

Czego się człowiek w Cieszynie nie tknie, to jest zagadką. Wielu rzeczy nie dostrzegamy w biegu i zamieszaniu powszedniego dnia; jeszcze wiele z nich ma swoje tajemnice, które czekają na swych odkrywców.

Irena Kwaśny,
emerytowany konserwator zabytków

byli właścicielami tej kamienicy. Ale na pewno długo była własnością włoskiej rodziny Trincano, ponieważ sporo Włochów wędrowało przez Cieszyn. I nie byli to tylko kupcy, ale i architekci, rzeźbiarze. Stąd też wzięły się podcienia na Rynku, te nasze słynne lauby.

Kolejna niedostrzegana ciekawostka

Jakby się dobrze przypatrzyć pierzei z naprzeciwka, tam gdzie stoi Kamienica Konczakowskich, można bez trudu do-

strzec, że i po tamtej stronie były lauby (zdjęcie 2). Podcienia wzorem miast Italii biegły wokół całego Rynku. W latach osiemdziesiątych ub. w. odsłonięto, a raczej przywrócono je przy narożnej kamienicy, przy Szersznika, gdzie znajduje się kawiarnia „Herbowa”. A jak się wejście do restauracji Konczakowskiego, to pierwsza sala nie pozostawia nawet cienia wątpliwości, że jeszcze dwa stulecia temu była li tylko podcieniem, pod którymi w skwarne lub słotne dni przechadzali się cieszyńscy mieszkańcy i przybyli nad Olzę kupcy.

Wróćmy jednak pod te istniejące lauby. Przechodzimy koło apteki, której najemcy i właściciele się zmieniali, ale ona od ponad stu lat trwa w tym samym miejscu okolona oryginalną drewnianą witryną z mosiężnymi elementami. Po lewej i prawej stronie w medalionach umieszczono zwrócone do siebie profile głów brodatego mężczyzny z wieńcem na skroniach i kobiety z węzłem oplecionym wokół szyi. Spoglądają na siebie, ale tak naprawdę to raczej na klientów ściskających w dłoniach recepty. Cóż to za postaci? To znowu odwołanie do grecko-rzymskiej mitologii. Ów brodaczy to Asklepios, zwany też Eskulapem, bóg medycyny i jego córka Higieja, bogini zdrowia. W XIX w. na wielu aptekach była przedstawiana ta para, troszcząca się o wyleczenie śmiertelnych.

Ale zostawmy starych bogów, o których dawno już zapomniano. Jest w Cieszynie wspomniane przedstawienie Trójcy Świętej, czyli fundamentalnego dogmatu świata chrześcijańskiego. Trójcy, w imię której każdy chrześcijanin, niezależnie do jakiego Kościoła należy, został ochrzczony. Ale dalej w publicznych miejscach są już patroni katolicy. Cieszyńską Madonnę ze Starego Targu, przyglądającą się handlarzom warzyw i owoców, znają niemal wszyscy. Kilkanaście lat temu zrobiło się o niej głośno za sprawą mojej przewodniczki. Wtedy to zaproponowała przeprowadzenie badań stratygraficznych na tej rzeźbie i okazało się, że uważana przez wiele pokoleń za nic niewartą neogotycką figurkę, Madonna nagle się postarzała

o całe pół tysiąca lat. I obecnie zastępuje ją kopia z naszego już stulecia. Czternastowieczny oryginał znalazł swe nowe miejsce w Muzeum Śląska Cieszyńskiego przed wejściem do Sali Rzemieślniczej.

Czas na Immaculatę

A tuż obok, na narożniku budynku usytuowanego przy Menniczej, znajduje się rokokowa figura Matki Boskiej Niepokalanej (tzw. Immaculaty), z księżycem pod stopami i aureolą z dwunastu gwiazd (zdjęcie 1). To również kopia – oryginał już od lat osiemdziesiątych znajduje się w zbiorach muzealnych. A dlaczego?

– Uznałam wtedy, że może się komuś „przydać”. Kolekcjonerów jest coraz więcej, przystawić drabinę też nie jest problem, a w Muzeum jest to bezpieczne... – wyjaśnia Kwaśny i przypomina, że podobnie stało się z drewnianą, też rokokową rzeźbą św. Antoniego Pustelnika, która przed pięcioma laty zupełnie przypadkowo została odkryta podczas prac remontowych w jednym z domów na Zamkowej. O ile trudno powiedzieć, czym się kierował ktoś wieszający na fasadzie przedstawienie Trójcy Świętej, to w przypadku tego Ojca Pustyni sprawa jest banalnie prosta. Otóż wspomniany budynek należał wcześniej do rzeźnika, a Antoni patronuje temu cechowi (jak również całej trzodzie chlewnej, tak przy okazji), więc jego podobizna – niczym mieszczański gmerk czy szlachecki herb – również informowała przechodniów, kto jest właścicielem tej nieruchomości.

A w czym posiadaniu była kamienica na rogu Srebrnej i Regera, nieopodal Rynku, gdzie kiedyś był Bank Ludowy (Volksbank), a jeszcze wcześniej jezuicki konwikt? Na narożniku, na wysokości pierwszego piętra, umieszczony jest kartusz. Ale herbu brak. Tylko trzy poziome pasy w barwach miejskich, jakby tarcza przepasana czerwono-błękitno-żółtą szarfą (zdjęcie 5). Może wcześniej był tam wymalowany herb Adam Wacława Paczyńskiego hrabiego z Tęczyna, fundatora wspomnianego konwiktu? A może austriacki orzeł?

Po prostu działacz

Beata Schönwald

Kiedy przychodzę do gimnazjum, czasem odnoszę wrażenie, że cokolwiek tutaj się dzieje, ty jesteś w to zaangażowany. Skąd się to bierze?

– Może stąd, że od drugiej klasy działałem w Radzie Uczniowskiej, a w zeszłym roku byłem nawet jej wiceprezesa. Choć tak naprawdę już w pierwszej klasie miałem swoją publiczną premierę. Zaledwie po pierwszym miesiącu nauki zostaliśmy poproszeni razem z Klarą Kotas o poprowadzenie wieczoru w czeskokieszyńskim Jazz Clubie, w którym uczestniczyły delegacje odbywającego się w naszym gimnazjum Złotu Europejskiej Rodziny Szkół im. J. Słowackiego. Nie wiem, dlaczego wybór padł akurat na mnie, bo z pewnością było wtedy w gimnazjum dużo bardziej doświadczonych osób.

Kiedy odkryłeś w sobie żylkę działacza?

– Myślę, że to miało miejsce już w szkole podstawowej w Karwinie. W dziewiątej klasie byłem prezesem Parlamentu Szkolnego, który – o ile mi wiadomo – nadal tam działa. Wtedy organizowaliśmy po raz pierwszy charytatywny Koncert Dobre Serce połączony z aukcją. Dochód z niego przeznaczaliśmy na pomoc dla chłopca z Afryki, którego wspieraliśmy w ramach projektu „Adopcja na odległość”. W gimnazjum podobny wydźwięk ma

charytatywny pokaz mody „Kwiat Morwy”.

Przygotowanie takiej czy innej imprezy wymaga sporo czasu i poświęcenia. Dlaczego to robisz?

– Traktuję to w pewnym sensie jak powołanie, które pozwala mi zmieniać życie w szkole. Myślę, że dzięki działaniom Rady Uczniowskiej w naszym gimnazjum naprawdę coś się dzieje. Pobyt w szkole nie ogranicza się już tylko do lekcji, bo pojawiają się inicjatywy niezwiązane z nauką, które skutecznie umilają czas. Oprócz satysfakcji plusem jest również to, że nauczyciele lepiej patrzą na tych, którzy się angażują (śmiech).

Myślę, że w twoim przypadku o wyrachowanie raczej nie chodzi, bo działasz również na innych polach...

– Ostatnio stałem się drużynowym karwińskiej drużyny harcerskiej, działam również w Miejscowym Kole PZKO we Frysztacie, gdzie dwa lata temu reaktywowaliśmy Klub Młodych. To wszystko pozwala mi zdobywać pewne doświadczenie, uczyć się nawiązywania kontaktów z ludźmi i instytucjami, podejmować nowe wyzwania. To później owocuje i pomaga w nowych projektach i działaniach, a nowe znajomości otwierają kolejne drzwi.

Wróćmy jeszcze na gimnazjalne podwórko. Najbliższą imprezą będzie Dzień Tolerancji...

– Przygotowując tegoroczną edy-

cję, postanowiliśmy powrócić do pierwotnej idei, która przyświecała organizatorom „Czasu na zmianę”. Impreza ta, która przerodziła się później w Dzień Tolerancji, miała odbywać się zawsze pierwszego dnia wiosny, kiedy w Polsce obchodzony jest Dzień Wagarowicza. Oczywiście nie wchodziło w grę błąkanie się po mieście. Twórcy „Czasu na zmianę” otrzymali jednak pozwolenie dyrekcji na zorganizowanie dnia bez nauki, z innym wartościowym programem.

No właśnie. Co znajdzie się w programie tegorocznego Dnia Tolerancji?

– Grupa studentów z Brna będzie mówiła o dezinformacji i tzw. „fake newsach”, polska pisarka Anna Cieplak wskaże nam, jak burzyć bariery między pokoleniami i walczyć ze stereotypami, z kolei Rudolf Maroš, który pomaga ludziom uzależnionym wyjść na prostą, przyprowadzi z sobą ludzi, którym udało się wyjść z pułapki uzależnienia. Będzie też m.in. mowa o korupcji w Czechach i na Słowacji oraz o reżimach totalitarnych i komunistycznych więzieniach. Natomiast podczas warsztatów można będzie przekonać się, jak wygląda życie osób niewidzących, a podczas wykładu Michała Steca dowiedzieć się czegoś o sztuce parzenia kawy. Alternatywą dla tych, którzy w ofercie wykładów nie znajdą niczego dla siebie, będą filmy wyświetlane w ramach festiwalu „Jeden Świat”.

PYTANIE DO...

Leszka Bednarskiego,

kierownika kursu narciarskiego na stokach Pilska w Korbielowie

Tegoroczny kurs narciarski dla klas pierwszych Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie odbył się w kilkunastostopniowych mrozach. Czy nawet w tak ekstremalnych warunkach udało się zrealizować jego cele?

– W kursie narciarskim uczestniczyło 71 uczniów klas pierwszych naszego gimnazjum, zajęcia odbywały się na nartach i na snowboardzie w siedmiu grupach o różnym stopniu zaawansowania, od grup początkujących, przez średnio zaawansowane, aż po zaawansowane. Mimo dotkliwego zimna cele kursu zostały w stu procentach zrealizowane. Na stoku byliśmy zgodnie z planem codziennie w godz. 9.30-14.30, normalnie organizowaliśmy zajęcia i przeprowadzaliśmy różne ćwiczenia. Przy takim ruchu młodzież praktycznie nie odczuwała mrozu, chociaż rano termometry

wskazywały -15 st. Celsjusza, a od miejscowych dowiadaliśmy się, że nocą na szczycie Pilska temperatura spadała nawet do -39 stopni.

W dzień jednak wychodziło słońce, które pod koniec lutego daje już trochę ciepła. Dodatkowym plusem była restauracja na dole. Jeżeli zatem młodzież zgłaszała, że jest jej zimno, przerywaliśmy zajęcia i schodziliśmy na gorącą herbatę. Choć zazwyczaj było tak, że kiedy proponowaliśmy przerwę, uczniowie stwierdzali, że jeszcze chcą jeździć. Obowiązkowo jedna przerwa w ciągu dnia musiała jednak być nie tylko ze względu na pogodę, ale też ze względu na stawy. Pozytywne było też to, że byliśmy praktycznie sami na stoku. Kurs odbywał się bowiem w terminie, kiedy w Polsce jest już po feriach. **(sch)**

● Kurs narciarski gimnazjum odbywał się w pięknej zimowej scenerii. Zdjęcia: BEATA SCHÖNWALD, ARC

GIMNAZJALNY KALENDARZ

3,1415926535...

13 marca

Tradycyjny konkurs liczby Pi. Zwycięzcą zostanie osoba, która opanuje liczbę Pi z największą dokładnością, czyli z największą liczbą cyfr występujących po przecinku. Po nim, na kolejnych lekcjach, odbędzie się szkolny turniej matematyczny.

Polityk, opat i poetka

14 marca

Polityk Ivan Grabal, opat Prokop Siostrzonek i poetka Renata Putzlacher to trzy osobistości, które zawitają w środę do Polskiego Gimnazjum. W spotkaniu, które odbędzie się w godz. 11.00-14.30, mogą wziąć udział wszyscy zainteresowani.

I znowu matma

15 marca

Tym razem chodzi jednak nie o szkolną zabawę, ale o międzynarodowy konkurs Kangur Matematyczny. Oczywiście to nic obowiązkowego, tylko fajne wyzwanie dla tych, którzy lubią pogtówkować.

Dzień Tolerancji

21 marca

Pierwszy dzień wiosny kalendarzowej to w Polsce Dzień Wagarowicza, a w Polskim Gimnazjum Dzień Tolerancji. Do wyboru jest dziewięć spotkań na różne tematy, a także filmy wyświetlane w ramach festiwalu „Jeden Świat”.

(sch)

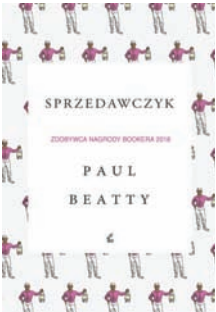
WYDANO NAD WISŁĄ

Stany Zjednoczone. Jakie są naprawdę. Czy to wyłącznie kraina dolarem i colą płynącą? Amerykański sen nie zawsze jest jednak spokojny. Czasem to zwyczajna „jazda po bandzie”, o czym przekonamy się, sięgając po dwie wydane ostatnio powieści. Chociaż ich tematyka jest różnorodna, cechą wspólną jest swoiste postawienie Ameryki na głowie.

KSIAŻKA

Sprzedawczyk
Paul Beatty

Sonia Draga

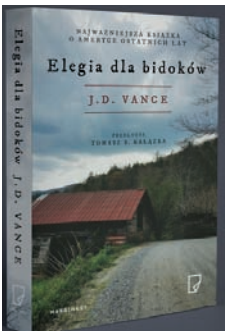
Martin Luther King pewnie przewraca się w grobie po wydaniu „Sprzedawczyka”. Działacz na rzecz równouprawnienia Afroamerykanów i zniesienia dyskryminacji rasowej, z pewnością mocno by się zdziwił po lekturze przewrotnego dzieła Paula Beatty’ego. Już w prologu główny bohater wyjaśnia, że w życiu niczego nie ukradł, nigdy nie oszukał na podatkach, nigdy nie obrobił domu czy sklepu, a jednak trafił przed oblicze Sądu Najwyższego. Potem Beatty pisze tak: „Być może trudno uwierzyć w te słowa, kiedy mówi je czarny mężczyzna”. Autor stawia więc sprawę jasno – stereotypy to dalej chleb powszedni, biały jest dobry, czarny – zły. A następnie przechodzi do kontrataku. Głównym bohaterem swojej powieści czyni czarnoskórego Sprzedawczyka, który postanawia przywrócić rodzinne miasteczko Dickens do życia i... idzie dokładnie pod prąd myśli Kinga. Mamy więc czarnoskórego pisarza, który napisał książkę o czarnoskórym bohaterze, mającym segregacyjne zapędy. Miejski komisarz do spraw przywrócenia segregacji robi wszystko, żeby znowu było jak dawniej. „Sprzedawczyk”, laureat Nagrody Bookera 2016, która to nagroda mówi sama za siebie, aż kipi od emocji. Beatty szokuje i śmieszy, wygłasza prawdy, które za oceanem przeszywają do szpiki kości. Swoistym credo mogą być słowa: „Ten kraj – ta licealna kryptociota, ten udającego białego Mulat, ten neandertalczyk nieustannie wyskubujący swoją monobrew – potrzebuje takich ludzi jak Sorgo. Potrzebuje kogoś, w kogo będzie mógł rzucać piłką, pedała do zgnojenia, czarnucha do skopania, kogoś, na kogo będzie mógł najechać czy nałożyć embargo. Czegoś działającego jak bejsbol, co będzie powstrzymywać ten nieustannie mizdrzący się przed lustrem kraj przed spojrzeniem w nie naprawdę i przypomnieniem sobie, w której szafie schowane są trupy”.

Czy rzeczywiście tak wygląda od środka kraj, który wielu obywateli całego świata chce uczynić swoją nową ojczyzną? To oczywiście jednostkowa wypowiedź pisarza, ale jakże ważna. Dlatego chcąc lepiej zrozumieć Amerykę, niezależnie od tego, czy tam się wybieramy, czy nie, „Sprzedawczyka” po prostu trzeba przeczytać.

KSIAŻKA

Elegia dla bidoków
J.D. Vance

Marginesy

Zdjęcia: ARC

J.D Vance w sierpniu skończy 34 lata i napisał książkę, która wstrząsnęła Ameryką. Nie jest to wybitne dzieło literackie, to bardziej reportaż, dokument, historia jest rodziny, w której – jak w soczewce – skupiają się współczesne problemy Ameryki. Autor przekonuje, że napisał „Elegię bidoków” nie dlatego, że dokonał czegoś nadzwyczajnego. Twierdzi wręcz, że osiągnął coś zwykłego, co jednak nie zdarza się często dzieciom dorastającym w takich warunkach, jak on. Słusznie jednak skwitował to profesor Bohdan Szklarski, politolog i amerykańista: „Udało mu się coś, o czym inni pisarze mogą jedynie marzyć. Oddał ducha Ameryki naszych czasów. Tej, która przestała śnić. Bo nie za bardzo ma już o czym”.

Amerykański sen Vance’a to dzieciństwo i dorastanie w hutniczym mieście w Ohio, w tzw. Pasie Rdzy, z której wyciekały miejsca pracy i wszelka nadzieja. Wychowywany przez Mamaw i Papaw (babcię i dziadka), matka najczęściej czasu traciła bowiem na kolejne miłości i mężów, mieszkający tu, to tam, mógł początkowo jedynie marzyć. Wiedział jednak, że jedynym wyjściem dla bidoka, który myśli na poważnie o wyjściu z zakłętego kręgu, jest oddalenie się od gór. „Jeżeli bidok chciał do czegoś dojść, najlepiej było od początku odejść z gór”. „Elegia bidoków” jest więc opowieścią o stopniowym oddalaniu się od gór. Im dalej od nich, tym większe społeczne szczyty osiąga główny bohater – służba w Korpusie Piechoty Morskiej, studia, założenie własnej firmy... Nie jest to jednak droga po trupach do celu, a w centrum zawsze znajduje się, najpierw w realnym życiu, potem już tylko we wspomnieniach, Mamaw. Wiele osób spisuje swoje wspomnienia. Mało komu udaje się je opublikować. A już tylko jednostkom udaje się napisać książkę, która ma taką moc, że może przewrócić kolosa, za jakiego wciąż uważana jest Ameryka.

Tomasz Wolff

NASZA RECENZJA

Sto książek...
Czy jednak wszystkie?

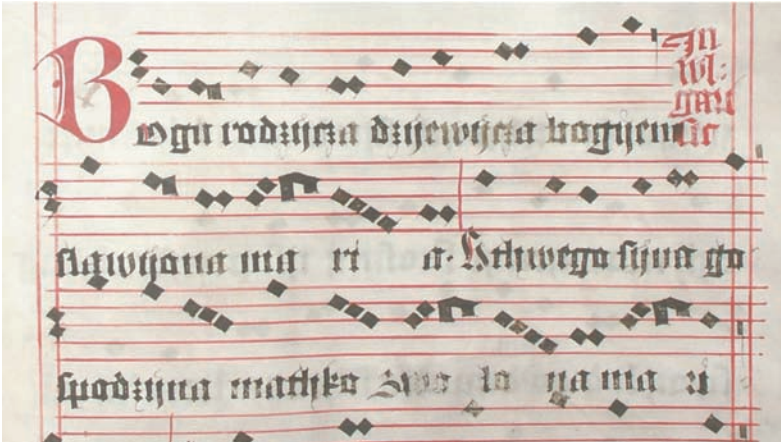
„Polski duch wolności. Sto książek na stulecie odzyskania niepodległości” – tak brzmi tytuł otwartej przed tygodniem (2 bm.) w Książnicy Cieszyńskiej wystawy. Jest on jednak mylący, gdyż sugeruje, że tym razem zobaczymy sto najważniejszych polskich publikacji z ostatnich stu lat. A tak nie jest. Zaprezentowano bowiem setkę, a właściwie to ponad setkę woluminów od 1499 roku po lata trzydzieste XX w., ale o wspólnym mianowniku – wszystkie zostały napisane przed 1918 rokiem i wszystkie pochodzą ze zbiorów własnych.

Jarosław jot-Drużycki

Itak od średniowiecza po pierwszą dekadę XX wieku. Począwszy od kronik, prac historycznych, poprzez przekłady Biblii, literaturę religijną i filozoficzną, a na publicystyce społeczno-politycznej i literaturze pięknej kończąc. Są zatem kroniki Macieja z Miechowa, Jana Długosza i Wincentego Kadłubka, Biblia Brzeska i Gdańska, ta w przekładzie Leopoldy i ta Jakuba Wujka. Jest „O naprawie Rzeczypospolitej” Andrzeja Frycza Modrzewskiego, są „Kazania sejmowe” Piotra Skargi i sporo literatury tego typu z okresu oświeceniowego. Nie zabrakło Jana Kochanowskiego i Mikołaja Reja, Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego, pozytywistycznych prozatorów i młodopolskich poetów. A obok konkretnej książki zawsze widnieje wizerunek jej autora i dość treściwy opis.

Ale ostatnia gabłota jest trochę inna. Znalazły się w niej bowiem trzy pozycje książkowe napisane i wydane już w niepodległej Polsce. To „Dziesięciolecie Polski Odrodzonej. Księga pamiątkowa 1918-1928”, a pomiędzy nią dwie prace dwóch antagonistów, których trumny (jak to powiedział kiedyś Jerzy Giedroyc) do dziś rządzą Polską, a przynajmniej rządziły przez całą drugą połowę ubiegłego stulecia – Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego. To swoisty hołd współtwórcom Niepodległej.

Słowem wystawa jak w pigułce pokazuje fundamenty polskości, na których w 1918 roku zaczęto odbudowywać gmach Rzeczypospolitej. Trudno jednak nie zauważyć nieobecności pewnych druków, również kamieni węgielnych, które być może ze szczupłości miejsca lub prozaicznego braku w księgozbiorze,

• Wystawa „Polski duch wolności. Sto książek na stulecie odzyskania niepodległości”. Książnica Cieszyńska, Mennicza 46; czynne w dni powszednie do 22 czerwca br.

niestety na niej się nie znalazły. Nie ma „Opisu obyczajów za panowania Augusta III” Jędrzeja Kitowicza, genialnej relacji z życia codziennego w tamtej epoce. Brakuje „Słownika Języka Polskiego” Samuela Bogumiła Lindego, pierwszego w dziejach. Nie znalazło się też miejsce na encyklopedię Samuela Orgelbranda. Nie ma „Encyklopedii staropolskiej” Zygmunta Glogera, w której zamieszczone są hasła związane z kulturą polską od jej zarania po początek XIX w. Nie ma monumentalnego dzieła z przełomu XIX-XX w., które do dziś nie znalazło swego kontynuatora, czyli „Słownika geograficznego Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich”.

Ale absencję wspomnianych wydawnictw można wytłumaczyć koncepcją scenariusza wystawy. Jednakże karygodnym niedopatrzeniem autora, tudzież jego mentora, albo ich obydwu jest brak publicystyki i myśli społeczno-politycznej końca XIX wieku związanej z obozem socjalistycznym i narodowym. Wszak to te dwie siły polityczne miały największy udział we wskrzesze-

niu niepodległej Polski. Brak zatem przykładów twórczości Edwarda Abramowskiego, Kazimierza Kelles-Krauza czy Ludwika Krzywickiego, a z drugiej strony politycznego sporu brak „Myśli nowoczesnego Polaka” Romana Dmowskiego, publikacji, która do dziś jest czytana przez jego duchowych spadkobierców. Również publicystyka konserwatywna została pominięta, a przede wszystkim „Teki Stańczyka” krakowskiego środowiska skupionego wokół dziennika „Czas” i miesięcznika „Przegląd Polski” (które zostało ujęte pod figurą Dziennikarza i podane krytyce w „Weselu” Stanisława Wyspiańskiego).

No szkoda. Ale mimo tych niedociągnięć wystawa wciąż, a przede wszystkim wywołuje u zwiedzającego poczucie dumy z tak bogatego dorobku literackiego zapisanego w jego własnym języku. Języku, który rozwijał się i kwitł, zarówno wtedy, kiedy Polska sięgała „od morza do morza”, jak i wtedy, gdy nie było jej na mapie świata, a odzyskanie wolności i niepodległości zdawało się być sennym marzeniem. ▲

• W sztramberskiej jaskini „Šipka” oraz w stawie w Wędryni zostały nakręcone pierwsze zdjęcia do czesko-słowackiej baśni filmowej „Kiedy smoka boli głowa”. W ub. weekend spotkali się po raz pierwszy na planie filmowym główni bohaterzy bajki – księżniczka Adelka (Zuzana Žákowa) i książę Janek (Jakub Jablonský), a także zły skrzat Blivajz (Miro Noga). Filmowcy, którzy musieli pracować w kilkunastostopniowym mrozie, mieli niełatwe zadanie. Twórcy baśni są jednak przekonani o tym, że w każdej prawdziwej bajce nie może zabraknąć śniegu. – Kiedy dwa miesiące temu stwierdziłem, że na początku marca będziemy jeździć na łyżwach i sankach po wędryńskim stawie, ludzie pukali się w czoło i planowali zdjęcia co najmniej w Szczyrbskim Jeziorze w Tatrach. Jednak Bóg kocha bajki i my możemy się cieszyć z ujęć, których na darmo szukalibyśmy gdzieś w wysokich górach – skomentował producent Petr Šiška. (sch) Fot. PETARDA PRODUCTION

● Część redakcji „Ucha”. Siedzą od lewej: Zuzana Rusnok, Klaudia Kluz, Teresa Hlávka, Joanna Zofia Ochmyt, Karolina Bocek, Kaja Anna Sikora, nauczycielka Renata Gąsiorowska.

» Ucho « słyszy, co w szkole piszczy

Gazetka szkolna wydawana przez uczniów Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Jabłonkowie ukazała się do tej pory 13 razy. W tym roku światło dzienne ujrzą wyjątkowo dwa numery „Ucha” – jeden będzie specjalny, poświęcony 90-leciu założenia szkoły.

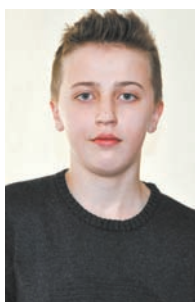
Danuta Chlup

Aktualna redakcja „Ucha” liczy kilkanaście osób, uczennic (i jednego ucznia) klas 6-9. Nie wszyscy członkowie redakcji są obecni na naszym spotkaniu. Wachlarz ich zainteresowań jest szeroki, co przekłada się na napięty grafik. O szkolnej gazetce rozmawiamy z nauczycielką Renatą Gąsiorowską oraz uczennicami: Klaudią Kluz, Zuzaną Rusnok, Teresą Hlávka, Joanną Zofią Ochmyt, Kają Anną Sikorą i Karoliną Bocek. Na spotkaniu brakuje Agnieszki Szotkowskiej, Neli Cieślak, Adriany Szolonej, Teresie Jakubík, Teresy Jopek i Adama Bocka.

Redakcja spotyka się przez cały rok szkolny, raz w tygodniu przed lekcjami. Redagowanie gazetki wpisuje się w program jednego z kółek zainteresowań działających w jabłonkowskiej podstawówce. – Dzielimy się zadaniami. Każdy wybiera temat, który go interesuje, który jest mu bliski i przygotowuje swoją stronę – mówi Gąsiorowska.

Co ukrywa »13«?

Jak dotąd ostatni, trzynasty numer „Ucha”, ukazał się pod koniec ub. roku szkolnego. Przeglądałam go razem z zespołem redakcyjnym. Pierwsza stała rubryka to „słupek”, czyli „wstępniak”, w którym redakcja przybliża zawartość pisma i zwraca uwagę na szczególnie ciekawe artykuły. Duży artykuł i sporo zdjęć poświęconych jest Henrykowi Sienkiewiczowi, który jest nie tylko patronem szkoły, ale też osobistością roku w szkolnej gazetce. – Co roku redakcja wybiera osobistość, którą prezentujemy na naszych łamach. W ub. roku szkolnym to był Sienkiewicz, ponieważ obchodziliśmy Rok Henryka Sienkiewicza. Szkoła wystawiła przedstawienie, przyjechała do nas prawnuczka pisarza, pani Anna Dziewanowska – tłumaczy polonistka. Osobistościami byli już m.in. Jan Paweł II, Antoni Szpyrc – artysta ściśle związany z jabłonkowską szkołą, czy też jej zmarły dyrektor, Bogusław Słowioczek.

● Chrystian Zimny, autor rysunku na jubileuszową okładkę.
Fot. DANUTA CHLUP

Kolejne strony szkolnego czasopisma poświęcone są temu, co interesuje nastolatków. Są krótkie recenzje muzyczne, filmowe i książkowe, jest sport, kącik o smartfonach, są pomysły na stylowe paznokcie oraz na... naleśnikowe szaleństwo. Dwie strony przeznaczone są na modę. Redaktorki posiłkują się internetem, ale też same pozują na fotografiach jako modelki przedstawiające własną wiosenną kolekcję. – Niedawno mieliśmy tu piękną zimę, więc robiliśmy z dziewczynami zimową sesję zdjęciową – śmieje się Renata Gąsiorowska.

W żadnym z numerów nie może zabraknąć artykułów i zdjęć na temat inicjatyw Samorządu Uczniowskiego, który nosi ciekawą nazwę „Bodyguardzi Henia”. Samorząd bardzo sprawnie działa pod kierownictwem nauczycielki Ireny Gomoli, realizuje szereg ciekawych pomysłów, w tym akcje charytatywne na różne cele. W trzynastym numerze „Ucha” opisany jest konkurs „Talent Henia”, wystawa bożonarodzeniowa, której dochód został przekazany stowarzyszeniu „Nigdy nie jesteś sam” oraz „Noc w szkole”. Samorząd przygotował nawet kąciki relaksacyjne na szkolnych korytarzach. Do pomocy włączyli się także inni uczniowie i rodzice. W jednym z nich wykonaliśmy

zresztą zdjęcie redakcji „Ucha” do niniejszego artykułu.

Ostatnia strona gazetki to łamigłówki i humor, natomiast strona przedostatnia została zarezerwowana dla uczniów opuszczających mury szkoły. Tytuł „Dziwiątaku, czy ci nie żal?!” nie pozwala wątpić, że pożegnanie z podstawówką nie jest łatwe dla piętnastolatków.

Specjalne wydanie na jubileusz

Ale pora na nowe, tegoroczne wydania. Wyjątkowo będą dwa. – W tym roku będziemy obchodzili jubileusz 90-lecia założenia szkoły, dlatego prócz klasycznego numeru „Ucha” przygotowujemy specjalny, jubileuszowy – informuje Gąsiorowska. – Redakcję podzieliłam na dwa zespoły – młodsze dziewczyny pracują nad klasycznym numerem, starsze nad jubileuszowym. Będzie coś z historii, lecz wszystko to zostanie potraktowane bardziej z punktu widzenia dzieci. Dziewczyny przygotowują na przykład ranking najpopularniejszych imprez szkolnych na podstawie ankiet przeprowadzonych w poszczególnych klasach. Przedstawimy także jednego z najbardziej zasłużonych byłych dyrektorów, Karola Piegę. W planie są wywiady z dyrektorką szkoły czy też ze

znanymi absolwentami. Numer jubileuszowy będzie miał także specjalnie przygotowaną okładkę z rysunkiem budynku szkolnego i logo szkoły, którego autorem jest uczeń ósmej klasy, Chrystian Zimny. – Od piątej klasy chodzę na zajęcia plastyczne w Podstawowej Szkole Artystycznej – zdradził Chrystian. – Rysunek na okładkę „Ucha” robiłem ołówkiem, to moja ulubiona technika. Jestem w połowie pracy, mam już projekt, teraz robię uzupełnienia.

W klasycznym numerze znajdują się tradycyjne rubryki. Osobistością roku wybraną przez redakcję jest prof. Jiří Drahoš. – Co ciekawe, kiedy pan Drahoš ogłosił w Jabłonkowie swoją kandydaturę na prezydenta, redaktorka „Ucha”, która była z mamą na tym spotkaniu w ratuszu, jako pierwsza przeprowadziła z nim krótki wywiad. Ukaże się on w tegorocznym numerze gazetki – mówi z dumą nauczycielka.

Uczniowie nie tylko przygotowują gazetkę, ale też zajmują się jej dystrybucją. „Ucho” sprzedawane jest na większych imprezach szkolnych pod koniec roku, takich jak festyn czy przedstawienie. Dowiaduję się, że gazetka rozchodzi się jak ciepłe bułeczki, zdarza się nawet, że zabraknie egzemplarzy dla samych redaktorów.

ANKIETA

Jakie są twoje zainteresowania? Jakie tematy przygotowujesz do „Ucha”?

KLAUDIA KLUZ

Interesuję się tańcem, tańczę w klubie „Elán” w Trzyńcu. Gram także na keyboardzie. Pisałam o warsztatach dziennikarskich z redakcją „Zwrotu”, które miały miejsce w naszej szkole. Teraz przygotowujemy z Zuzką „TOP 10 imprez szkolnych” do numeru jubileuszowego.

ZUZANNA RUSNOK

Opisywałam imprezy „Bodyguardów

Henia”. Lubię rysować, ale nie robię obrazków do gazetki, uważam, że mamy lepszych rysowników. Jeżdżę także na biegówkach, jestem w jednym klubie z Agnieszką Szotkowską.

TERESKA HLÁVKA

Gram na fortepianie i lubię pisać. Wysyłam także korespondencję do „Głosu”. Do tegorocznego numeru piszę o zielonej szkole i wybiorę sobie jeszcze jakiś inny temat.

JOANNA ZOFIA OCHMYT

Interesuję się tańcem, razem z Klaudią tańczę w klubie „Elán”. Lubię rysować i grać na fortepianie. Przygotowuję rubrykę „I love DIY”, gdzie są pomysły na własnoręczne ozdóbki, dekoracje, robiłam też modę. Mam jakieś nowe pomysły, ale na razie ich nie zdradzę.

KAJA ANNA SIKORA

Ja również tańczę, ale co innego

niż koleżanki – mianowicie street dance. Jeżdżę na zajęcia taneczne do Trzyńca. Teraz będę przygotowywała do gazetki humor oraz krzyżówki.

KAROLINA BOCEK

Gram na skrzypcach, lubię jeździć na tyżworolkach. Mam trasy tuż przed domem. Teraz będę pisała o filmach. Oglądam wszystko i oceniam, co mi się podoba.

GAZETKA SZKOLNA

Nr 3

SP IM. H. SIENKIEWICZA W JABŁONKOWIE

5 maja 2009

INSPIRACJE WIELKANOCNE

ŚWIAT WOKÓŁ NAS

POGADAJMY Z... Panią Dyrektor

Koleżeństwo za wszelką cenę

ZE ŚWIATA MUZYKI

Sport

Czy rozwiążesz sudoku?

• Nr 3, 2008-2009, str. 1

Witaj szkoło!

Migawki z zapisów:

Wywiad z Panią Ochmyt, mamą Asi:

Czy zmieni się coś w Pani życiu, kiedy Asia pójdzie do pierwszej klasy?

No, właściwie nie, ponieważ mam już syna w szkole.
Więc to dla mnie nie nowego. Tylko więcej obowiązków i stresów.

Czy Asia jest już przygotowana do pierwszej klasy?

Niezupełnie. Musimy kupić jeszcze jakieś pomoce szkolne.

Wywiad z Aśką:

Asiu, cieszysz się już do szkoły?

Tak, bardzo się cieszę, ponieważ nareszcie nauczę się czytać.

Masz tam jakichś kolegów?

Tak, mam już tam dużo kolegów z przedszkola.

Monika Martyniak, Karolina Szokowska

• Nr 7, 2011-2012, str. 6

Wyjazdy edukacyjne

Paryż czy Londyn?

Oto jest pytanie!

Klasy ósme i dziewiąte w ramach języka angielskiego wyjechały na wycieczkę do Paryża i Londynu.

Pogoda nam, mimo groźnych chmur deszczowych, całkiem dopisała, a każdy uczeń był oczarowany pięknem obu stolic wielkich europejskich państw. Lecz największą radość każdemu sprawiły sytuacje, kiedy potrafiliśmy się bezproblemowo dogadać po angielsku. To naprawdę niesamowite, kiedy można wypróbować, do jakiego stopnia nauczyliśmy się tego języka. Wszyscy świetnie sobie radzili!

Julia Kawulok

Kuba i Kuba w Norwegii

Dnia 5 maja wyjechaliśmy w ramach projektu „Comenius” do Norwegii. Po długiej podróży dotarliśmy na lotnisko w Oslo. Ze stolicy Norwegii czekał nas jeszcze krótki lot do Haugesund – małego rybackiego miasta. Tam zwiedziliśmy norweską szkołę i razem z kolegami z Włoch, Turcji, Polski i Norwegii pojechaliśmy do Norweskiego Centrum Historycznego i niedawnej osady Wikingów. Następnego dnia spędziliśmy nad wodą. Łódka popłynęliśmy na małą rybacką wyspę, gdzie spróbaliśmy miejscowych dań i łowiliśmy ryby oraz kraby. W piątek rano spakowaliśmy nasze bagaże i ruszyliśmy na lotnisko. Po dwunastu godzinach podróży spotkaliśmy się z naszymi ukochanymi rodzinami. Norwegia to piękny i spokojny kraj, gdzie żyją miliardy ludzi. Podróż była dla mnie fajnym doświadczeniem.

Jakub Cieślak

• Nr 10, 2013-2014, str. 5

Co nowego u „Bodyguardów Henia?”

Czarodziejskie popołudnie

Chyba najlepszą imprezą ubiegłego roku była „Noc w szkole” dla uczniów 2. stopnia oraz „Czarodziejskie popołudnie” dla uczniów 1. stopnia. Czarodziejskie popołudnie, zorganizowane przez uczniów parlamentu z ósmych i dziewiątych klas, zachwyciło dzieci ze świetlicy. Zostały one podzielone do grup i z pomocą starszego kolegi pokonywały różne stanowiska i uzyskiwały punkty. Po dwóch godzinach świetnej zabawy i współpracy między uczniami zliczono punkty i nareszcie zostały ogłoszone wyniki, na które wszyscy niecierpliwie czekali. Rozdano pyszne słodkie nagrody i zadowolone dzieci poszły do domu...

Noc w szkole

Drużyna rozpoczęła się o godzinie 18:00, kiedy starsi uczniowie zgrupowali się w auli. Parlamentarzyści przygotowali dla nich dwuczęściowe zmagania, w których uczniowie wraz z opiekunami mogli się dowiedzieć coś o Eskimosach, Mikołajach w Rosji i innych ciekawostkach. Przeprowadzili też śledztwo w sprawie znikających pantofli oraz sprzyjały im informacje na temat różnych tematów. Następnym punktem programu było oglądanie filmu. Ci, którzy uwielbiają się bać, wybrali horror, reszta poszła na bajkę. Około dwunastej przyszła pora na sen. Wszyscy rozłożyli śpiwór w auli i już prawie zasypiali, gdy wtem... grupa dziewcząt na czele z Filipem przygotowała „niespodziankę” – ścieżkę odważli! Złożyli straszliwe kostiumy, zrobili trasę i obudzili śpiących uczniów. Musieli przejść przez całą szkołę, nawet przez całkowicie mroźną salę i podpisać się na stanowiskach. Około trzeciej wszyscy zmęczeni wskoczyli wreszcie do łóżek, by za parę godzin znowu stać na nogach i ze smakiem wciąć śniadanie. Myślę, że ta impreza była straszaśniej udana i będzie co wspominać.

Jakub Cieślak

Talent Henia

W naszej szkole ponownie odbył się konkurs pod tytułem „Talent Henia”. Po raz drugi imprezę pokazującą niezaprzeczalne talenty naszych uczniów zorganizował nasz Szkolny Parlament „Bodyguardzi Henia”. Konkurs był podzielony na trzy kategorie: taniec, śpiew oraz inne. Zgłosiło się aż 20 uczestników, którzy w piątkowe popołudnie zaprezentowali nauczycielom, uczniom oraz jury swoje umiejętności. Mogliśmy zobaczyć akrobacje, scenki, grę na elektrycznej gitarze, śpiew, prace plastyczne oraz tańce towarzyskie. Do naszego jury zaprosiliśmy doświadczonych specjalistów: Beatę Kantor, Izabelę Drong, Magdę Niedobę, nauczycielki ze szkoły oraz jednego przedstawiciela klasy dziewiątej. Komisja miała bardzo trudne zadanie, ponieważ wszyscy uczestnicy zaprezentowali się wspaniale. Jako członek parlamentu jestem bardzo zadowolona i dumna z naszej szkoły. Mamą naprawdę zdolnych uczniów!

• Nr 11, 2014-2015, str. 9

Dziewiątacy - klasa gwiazd

Na początku się nie znali, później utworzyli super kolektyw. Niecała trzydziestka najstarszych uczniów naszej szkoły pójdzie swoją własną drogą. Przed nimi ostatnie dni w szkole ze swoimi kolegami i koleżankami z klasy, ostatnie lekcje z nauczycielami, ostatnie wspólne chwile, a potem już tylko Wiosna Pożegnania. Za nimi trudny rok, ale poradzi sobie wspaniale. Wszyscy zdali trudne egzaminy i dostali się na wymarzone szkoły. Trzymamy za nich kciuki, by im się powiodło nie tylko w szkole, ale również w życiu prywatnym! Będzie nam ich brakowało, ponieważ zorganizowali naprawdę wspaniałe imprezy dla nas uczniów - dyskoteki, baliki maskowe, nawet Mikołaja! Zawsze przygotowali też pyszny bufet. Będziemy mieli na co wspominać!

Z Wami w szkole było fajnie!!!

Absolwenci w 1. klasie...

Pamięć

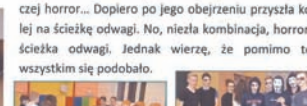
• Nr 12, 2015-2016, str. 11

Co nowego u Bodyguardów Henia?

Szkoła pomaga

Noc w szkole

Parlament Uczniowski już po raz drugi zorganizował wystawę charytatywną inspirowaną Świętami Bożego Narodzenia. Tym razem zebrane pieniądze zostały przekazane Pani Reni Czader – przewodniczącej organizacji „Nigdy niejsi sam – Nigdy nie jesteś sam”.

Talent Henia!

W naszej szkole jest mnóstwo utalentowanych uczniów, więc konkurs „Talent Henia”, również w tym roku, cieszył się ogromną popularnością. Program był oczywiście różnorodny i bardzo ciekawy. Nie zabrakło śpiewu, tańca, gry na różnych instrumentach, rysowania, obejrzyliśmy nawet jedną scenkę. Jury w składzie: Renata Staszowska, Monika Tysek, Adam Tysek, Adam Bocek, Danuta Niedoba oraz Magda Niedoba, nie miało łatwej pracy z wyłonieniem zwycięzców. Uczestnikom dziękujemy za udział, zwycięzcom gratulujemy i zapraszamy wszystkich do następnej edycji!

Kącik relaksacyjny

Przed sprawdzianem!

Po sprawdzianach!

• Nr 13, 2016-2017, str. 9

GROSZ DO GROSZA

Henryka Bittmar

Rynek pracy mierzy się z nowymi wyzwaniami

Czeska gospodarka oraz rynek pracy znajdują się w sytuacji, w jakiej nie były od ćwierćwiecza. Bezrobocie jest najniższe w Unii Europejskiej, firmy mają coraz większy problem ze znalezieniem odpowiednich pracowników. To wszystko sprawia, że można obecnie mówić u nas o tzw. rynku pracownika. Dla osób szukających pierwszej lub nowej pracy to dobra sytuacja, gdyż mogą wybierać i dyktować warunki. W styczniu bez pracy pozostawało u nas ok. 290 tys. osób, wolnych miejsc zaś było ok. 230 tys. Na rynku pracy w związku z tym pojawiają się nowe wyzwania. Beneficjentami tej sytuacji stają się sami pracownicy, którzy coraz częściej mogą liczyć na przykład na dodatki motywacyjne ze strony pracodawcy, wyższe płace, dodatkowe urlopy... Mogą nie tylko prosić, ale i wymagać. Pracodawcy bowiem muszą obecnie dążyć do zmniejszenia rotacji pracowników i robić wszystko, aby zatrzymać tych najlepszych jak najdłużej.

Internet może pomóc

Oczekiwanie potencjalnych pracowników różni się zresztą w zależności od wieku. Starsze pokolenie szuka dobrze płatnego, długoterminowego zatrudnienia, młodzi chcą przede wszystkim inspirujących obowiązków zawodowych oraz warunków do stałego rozwoju osobistego. Młodzi ludzie częściej wybierają firmy respektujące podział na życie prywatne i zawodowe. Nie chcą spędzać w pracy całego życia, identyfikacja z zawodem jest dla nich ważna, ale ma swoje granice. Większy popyt na pracowników sprawia, że pracodawcy odczuwają presję płacową, a stosunkowo duża konkurencja powoduje, że presja ta bywa coraz bardziej skuteczna. Mogłoby się więc wydawać, że znalezienie wymarzonej pracy to obecnie nic trudnego. Nie zawsze jednak tak musi być. Jeżeli postanowimy zmienić pracę i będziemy czekać w domu na atrakcyjną ofertę, możemy srogo się rozczarować. Także dziś, kiedy firmy wyrывают sobie (niektórych) pracowników, warto nowej upragnionej posady szukać aktywnie, nie czekając, aż ktoś się o nas upomni.

Pomóc może internet. Obok takich portali, jak www.jobdnes.cz, www.jobs.cz czy strony Urzędu Pracy RC, które codziennie zasypują zainteresowanych setkami ofert pracy, warto poszukać pod bardziej konkretnymi adresami. Jeżeli naszym marzeniem jest praca ze zwierzętami, warto zajrzeć na strony internetowe ogrodu zoologicznego czy kliniki weterynaryjnej. Jeżeli nie chcemy do pracy dojeżdżać, powinniśmy przeglądać strony miejscowych pracodawców czy władz samorządowych. Giełdy pracy organizuje dziś wiele firm i instytucji, np. Czeska Izba Architektów, Lasy Republiki Czeskiej, Czeskie Stowarzyszenie Pielęgniarek czy Czeskie Stowarzyszenie Streetwork, które świadczy socjalne usługi niskoprogowe. Na oferty interesującej pracy można natknąć się chociażby na stronach bibliotek, muzeów, banków, sądów... Pracę w gastronomii, hotelarstwie czy ruchu turystycznym można znaleźć za pośrednictwem portalu www.Gastrojobs.cz.

W internecie coraz częściej szukają też ludzie zajęć sezonowych, nie tylko w kraju, ale także za granicą. Przydać może się w takiej sytuacji np. portale www.brigoska.cz albo www.nabrigadu.cz.

W sukurs przyjdą cudzoziemcy?

Z tych 290 tys. wolnych miejsc, jak wyni-

ka z danych Urzędu Statystycznego, pracodawcom coraz trudniej znaleźć ludzi na wymagane stanowiska. Bezrobotni, którzy dziś znajdują się w ewidencji urzędów pracy, często nie mają odpowiednich albo żadnych kwalifikacji, w gorszym zaś wypadku po prostu nie mają zamiaru podejmować jakiegokolwiek pracy. Zdaniem części polityków sposobem na rozwiązanie problemu niedoboru rąk do pracy może być odpowiednia polityka migracyjna i wprowadzenie takich regulacji prawnych, które ułatwiałyby zatrudnianie u nas cudzoziemców. Izba Gospodarcza w ramach tzw. programu Ukraina, który od sierpnia 2016 roku pozwala krajowym pracodawcom przyjmować Ukraińców w przyspieszonym trybie, załatwiła już 1950 podań wpływających od konkretnych firm. Chodzi ogółem o ok. 11 500 pracowników. Przedstawiciele Izby Gospodarczej oceniają, że jedna trzecia z nich w Republice Czeskiej już pracuje. Przyspieszony tryb załatwiania podań nie jest jednak tak skuteczny, jak jego pomysłodawcom początkowo mogło się wydawać. Bywa, że firmy czekają na upatrzonych pracowników nawet dłużej niż rok. A to dla wielu sytuacja nie do przyjęcia. Biurokracja zniechęca zresztą także samych Ukraińców, którym nie chce się czekać wielu miesięcy na wyjazd. Niektórzy wybierają łatwiejszą drogę i próbują dostać się na przykład do Rosji czy do Polski, gdzie pozwolenie na pracę można załatwić o wiele szybciej. W polskich ubezpieczalniach społecznych jest już zarejestrowanych ok. 330 tys. obywateli Ukrainy. I z miesiąca na miesiąc ich przybywa. Podobnie zresztą jak Białorusinów, a nawet... Nepalczyków.

Związki zawodowe przestrzegają

Także u nas pojawiła się nadzieja, że sytuacja w zakresie zatrudniania cudzoziemców zmieni się na lepsze. Ministerstwo spraw zagranicznych w styczniu zapowiedziało, że rocznie z Ukrainy na nasz rynek pracy mogłoby trafić nawet 20 tys. pracowników. Szybciej niezbędne formalności będą mogli załatwiać także zainteresowani z Mongolii i Filipin. Pracownicy z Mongolii są mile widziani chociażby w kombinatach mięsnych, które od dłuższego czasu mają trudności z pozyskaniem pracowników. Nasz rynek mogłoby także zasilić przybyłe z Serbii, w której bezrobocie stale jest nieporównywalnie wyższe, aniżeli u nas. Niedawno zbankrutowały tam zakłady samochodowe Zastava, wskutek czego na bruku znalazło się 30 tys. wykwalifikowanych pracowników. Izba Gospodarcza widzi też spory potencjał w Wietnamie, gdzie żyje 200 tys. osób w mniejszym lub większym stopniu władających językiem czeskim lub słowackim, którzy wcześniej u nas studiowali lub pracowali. Na razie sporą barierą jest długi proces załatwiania wiz pracowniczych. Podczas gdy Izba Gospodarcza nie widzi w przyciąganiu na nasz rynek zagranicznych pracowników nic złego, związki zawodowe są zgoła odmiennego zdania. Przestrzegają, że wiele firm pragnie w ten sposób zdobyć tanią siłę roboczą. Wielu pracowników z biedniejszych krajów zgadza się u nas pracować za minimalne wynagrodzenie. Psuje to rynek pracowniczy, dumping płacowy w efekcie może dać się najdotkliwiej we znaki właśnie pracownikom miejscowym. ▲

SŁOWA Z KAPELUSZA

Joanna Jurgała-Jureczka

Anna – córka Zofii

Śmierć była wszędzie. 7 września Anna, śniasząc torbę sanitarną, szła jako ostatnia. Wtem pojawiły się niemieckie sztukasy, pędzące wprost na nią. Zobaczyła i zapamiętała „cień ich śmigieł podobny do złowrogich oczu”. Zrozumiała, że za chwilę zginie. Rzuciła się na ziemię, zwinęła w kłębek i wymawiała zapamiętane z Szymanowa słowa psalmu: „Dominus illuminatio mea... Kogóż będę się lękać?”. Seria z karabinu maszynowego tylko obsypała ją pyłem, ale nie zabiła.

Córka Zofii Kossak, Anna Bugnon-Rosset. To ona jest bohaterką tej sceny. Prawdziwej, autentycznej, rozgrywanej się podczas powstania warszawskiego. Była dzielną sanitariuszką. Z całą pewnością życie przyniosło jej wiele niełatwych przeżyć, a jednak, podobnie jak jej matka, nie należała do osób zgorzkniałych i narzekających na swój los, wręcz przeciwnie.

● ● ●

Panią Annę miałam zaszczyt znać ponad 20 lat.

5 marca minęła trzecia rocznica jej pożegnania na

małym cmentarzu w Cugy w Szwajcarii. Byłam

wśród żałobników. Przywiozłam jej z Polski

ciemnoczerwone róże. Bardzo je lubiła. Zawsze,

ilekroć przyjeżdżała do Górek, do muzeum, witałam

ją różami. Zasuszone, położyłam na jej trumnie.

Była jedyną córką i najmłodszym z czworogdzianki Zofii Kossak. Dzieciństwo spędziła w dworze Kossaków w Górkach Wielkich. Podczas wojny uczyła się u sióstr zakonnych w Szymanowie. Wzięła udział w powstaniu warszawskim, a potem razem z matką wyjechała na niechcianą emigrację, po pewnym czasie wyszła za mąż i zamieszkała na stałe za granicą. Po tragicznej śmierci pierwszego męża sama wychowywała czworo dzieci. Pracowała jako nauczycielka i choć nigdy nie nazywała siebie pisarką, to jednak w końcu, namawiana przez wiele osób, spisała swoje wspomnienia. Miały one, zgodnie z zamierzeniem, być opowieścią kierowaną do wnuków, ale krąg odbiorców okazał się znacznie szerszy. W książce zatytułowanej „Był dom...” sportretowała wiele znanych postaci historycznych, ale najwięcej miejsca poświęciła swojej matce.

Opowiadała o niej pięknie, zajmująco, a nieraz i przejmująco. Pamiętała o najmniejszych drobiazgach. Kiedy mówiła o swoim dzieciństwie w Górkach, widziałam, że wspomina je ciepło, ze wzruszeniem. I babcię, która, choć surowa, to jednak miała „słodką” sufladę, a stamtąd codziennie wyciągała cukierki dla wnuków. I matkę, znaną pisarkę, która, choć stale zajęta i w rozjazdach, kiedy tylko przyjeżdżała, była dla dzieci najważniejsza na świecie. I skrzata Kacperka, którego matka opisała w książce, a który żył w wyobraźni całej rodziny. I zwierzęta, i wycieczki rowerowe, i wielkie pranie. Dwa razy w roku odbywała się fascynująca wyprawa nad Brennicę. Na wozie wieziono ogromne balie z prześcieradłami,

obrusami, ścierkami i ręcznikami, prano i płukano je w rzece. Drewniane cebrzyki świetnie pływały, nic więc dziwnego, że dzieci doskonale tę właściwość potrafiły wykorzystać. Wchodziły do nich i już nie było balii ani cebrzyków, były okręty na wzburzonym morzu.

Panią Annę (bo tak pozwalała się do siebie zwracać) miałam zaszczyt znać ponad 20 lat. 5 marca minęła trzecia rocznica jej pożegnania na małym cmentarzu w Cugy w Szwajcarii. Byłam wśród żałobników. Przywiozłam jej z Polski ciemnoczerwone róże. Bardzo je lubiła. Zawsze, ilekroć przyjeżdżała do Górek, do muzeum, witałam ją różami. Zasuszone, położyłam na jej trumnie.

Nie zapomnę dnia, w którym widziałam ją po raz ostatni. Wiedziałam, że jest już chora, nie byłam pewna, czy mnie pozna. Przywiozłam do Górek cały bukiet czerwonych róż.

Widziałam ją z daleka, widziałam, jak troskliwie zajmuje się nią jej syn, otula szalem. Siedziała, wokół niej dawny ogród i park pielęgnowany przez babkę. Zielony, wiosenny, świeży. Stałam przed nią. Z różami. Podniosła na mnie wzrok. Uśmiechnęła się.

– Joanno – powiedziała, a w oczach miała radość – patrz, jak tu wszystko kwitnie, jak rośnie...

Wyglądała na szczęśliwą, rozświetloną wspomnieniami z dzieciństwa. A ja byłam szczęśliwa, że mogę z nią rozmawiać. Ten ostatni raz. Od tamtego czasu nigdy więcej już do Górek nie przyjechała. Zmarła w Szwajcarii. I jeśli prawdą jest, że człowiek umierając, wraca do najwcześniejszych przeżyć, Pani Anna powróciła do góreckiego parku i ogrodu. Do miejsc, które kochała, znała, do których wciąż tęskniła.

Piszę o śmierci i pogrzebie, ale mimo to uśmiecham się do wspomnień, które są z Panią Anną związane. Była niezwykłą kobietą, bardzo ważną w moim życiu. Pozostanie w mojej pamięci jej uśmiech, życzliwość, troška o innych – nie o siebie, jej obrazowe opowieści najczęściej o matce – rzadziej o sobie, jej dobre rady dotyczące spraw wielkich i przyziemnych. Wiele Jej zawdzięczam, ponieważ, kiedy ponad 20 lat temu weszłam w krąg „spraw Zofii Kossak”, zawsze była tam Pani Anna i zawsze mogłam zapytać, poradzić się, poprosić o pomoc. Odpowiadała cierpliwie, z uwagą, skupioną na rozmówcy, zainteresowaną nim – nie sobą. Trzy lata temu w Szwajcarii, w Cugy stanęłam nad jej trumną, żeby powiedzieć – dziękuję, pani Anno. ▲

Marcowi syjoniści

8 marca 1968 r. część kobiet – głównie studentek – zamiast kwiatów otrzymała razy pałek z rąk milicjantów i „aktywu robotniczego” podczas pacyfikacji wiecu na Uniwersytecie Warszawskim. Wydarzenia te przeszły do polskiej historii jako Marzec ’68, a ich konsekwencją było zmuszenie do wyjazdu z Polski osób pochodzenia żydowskiego. Co miała demonstracja studencka do kwestii żydowskiej? Pozornie nic, ale – jak to się kolokwialnie powiada – kiedy chce się psa uderzyć, to kij się zawsze znajdzie. Zacznijmy zatem od początku.

Ówczesne kierownictwo Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej z I sekretarzem Władysławem „Wiesławem” Gomułką (1905-82) i ministrem spraw wewnętrznych Mieczysławem Moczarą (1913-86) na czele, nie ukrywało swej niechęci wobec współobywateli narodowości żydowskiej. Czy wiązało się to z tzw. ludowym antysemityzmem, z doświadczeniami okresu stalinowskiego, kiedy to szczególnie w aparacie bezpieczeństwa była wyraźna nadreprezentacja towarzyszy pochodzenia żydowskiego (nb. Gomułka był wtedy więziony)? A może była to walka frakcyjna w Ionie „zjednoczonej partii”? Pewnie wszystkiego po trochu.

Upustem do jawnych antysemickich wystąpień Gomułki był wybuch wojny sześciodniowej na Bliskim Wschodzie. Nie tylko polscy Żydzi, ale i etniczni Polacy sympatyzowali wtedy z Tel Awiwem, w odróżnieniu od oficjalnych władz. Po klęsce Arabów Warszawy i inne stolice „demoludów” zerwały stosunki dyplomatyczne z Państwem Izrael. Do tego dołożył się konflikt ze środowiskami twórczymi i naukowymi, co specjalnie nie dziwi, skoro na czele partii stały osoby, które nie mogły się pochwalić nawet świadectwem maturalnym. Iskrą, która rozpaliła emocje, było zdjęcie z afisza „Dziadów” Mickiewicza w reżyserii Kazimierza Dejmka (1924-2002) za rzekomo antysowiecką wymowę. Tu zaprotestował Związek Literatów Polskich oraz studenci. Po ostatnim przedstawieniu 30 stycznia z Teatru Narodowego przeszedł pochód pod pomnik wieszca. Interweniowała milicja. Za złożenie relacji zachodnim dziennikarzom relegowano z uniwersytetu dwóch studentów pochodzenia żydowskiego – Adama Michnika (ur. 1946) i Henryka Szlajfera (ur. 1947). I w ich obronie, a także z żądaniem swobód obywatelskich, odbył się 8 marca wspomniany wyżej wiec.

Manifestacje i ruchawki uliczne trwały kilka dni i przeniosły się również do innych miast uniwersyteckich. W odpowiedzi władze organizowały masówki w zakładach pracy, a także wiece na placach wielkich miast. Jeden z nich, w Katowicach, zgromadził „ponad 100 tys. członków partii”, o czym na pierwszej stronie relacjonowała „Trybuna Ludu” w numerze z 15 marca 1968 r.

„Na długo przed rozpoczęciem wiecu, na największym placu Katowic i przyległych ulicach zaczęli gromadzić się komuniści Śląska i Zagłębia. Są wśród nich członkowie partii ze stolicy Górnego Śląska – Katowic, komuniści z Czerwonego Zagłębia – Sosnowca, Będzina i Dąbrowy Górniczej, przedstawiciele z Gliwic, Zabrza, Rudy Śląskiej i innych robotniczych miast województwa. Obecni są górnicy, hutnicy, chemicy, metalowcy i kolejarze. Zwarte grupy tworzą inicjatorzy czynu na cześć V Zjazdu partii – przedstawiciele Zakładów Urządzeń Technicznych »Zgoda«, Kopalni »Zabrze« i Huty »Dzierżyński«. Nad głowami manifestantów biało-czerwone i czerwone flagi oraz tysiące transparentów. Głoszą one: »Towarzysz Wiesław może liczyć na śląską organizację partyjną«, »Śląsk i Zagłębie zawsze wierne partii«, »270 tysięcy komunistów Śląska i Zagłębia gotowych na zew tow. Wiesława«, »Chcemy praco-

wać w spokoju!«, »Uniwersytety ośrodkami nauki, a nie dywersji!«. »Literaci do pióra – studenci do nauki«, »Oczyścić partię z syjonistów«”.

„O godzinie 16 na zaimprovizowaną na platformie samochodu ciężarowego trybunę wchodzą przedstawiciele władz partyjnych i państwowych woj. katowickiego z członkiem Biura Politycznego KC i I sekretarzem KW PZPR w Katowicach – Edwardem Gierkiem (1913-2001). Nad trybuną – duży portret Władysława Gomułki i napis: »Niech żyje Komitet Centralny PZPR z tow. Wiesławem!« Nad placem rozlega się potężny śpiew Międzynarodówki i okrzyki na cześć partii i jej kierownictwa. Głos zabiera Edward Gierek. Jego wystąpienie przerywają częste, burzliwe oklaski oraz spontaniczne okrzyki: »Niech żyje Polska Ludowa«, »Praca – spokój«, »Precz z bankrutami politycznymi«. Burzliwa owacja wita projekt rezolucji, odczytany przez górnika kop. »Katowice« – Zbigniewa Kiliana. W głosowaniu za jej przyjęciem unosi się 100 tysięcy rąk”.

A co głosiła rezolucja, którą wetknięto do odczytania Bogu ducha winnemu górnikowi? „My, komuniści Katowic i miast niecki węglowej, zgromadzeni w dniu 14 marca 1968 r. na placu imienia Feliksa Dzierżyńskiego (obecnie plac Sejmu Śląskiego – przyp. jot), w imieniu własnym i 270 tysięcy członków wojewódzkiej organizacji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, a także w imieniu wszystkich uczciwie pracujących ludzi naszego województwa, oświadczamy: (...) Wrogowie Polski Ludowej, którzy pokazali ostatnio swoje oblicze, organizując hałaśliwe ekscesy w Warszawie, zostaną zmiażdżeni, gdziekolwiek by się znajdowali. Jesteśmy zdecydowani odciąć każdą rękę, która podniesie się na naszą ukochaną Ojczyznę i chciałaby gościć w owoce naszego trudu. Wróg Polski Ludowej, wróg socjalizmu, bez względu na to, czy patronuje mu imperializm, rewizjonizm czy międzynarodowy syjonizm, czy ktokolwiek inny, nie może liczyć w naszym kraju na pobłażanie”.

Rezolucja deklarowała na sam koniec poparcie „czynem produkcyjnym i społecznym” programu partii i jej władz. „Naszego zaufania do tow. Wiesława i pracującego z nim kierownictwa nikt nie zdoła w najmniejszym stopniu podważyć. Dowiedziemy tego nie tylko słowami, ale przede wszystkim działaniem”.

Czcie się okazały te zapewnienie, bo w dwa i pół roku później w wyniku wystąpień, tym razem już nie studentów, a robotników, towarzysz Wiesław został odsunięty od władzy, a jego miejsce zajął Gierek. Antysemicka i antyinteligencka nagonka opadła, Polska weszła w „prosperity” lat siedemdziesiątych, ale zadra pozostała. Wśród kilkunastu tysięcy osób zmuszonych do wyjazdu, znajdowali się przede wszystkim ludzie wolnych zawodów, by wspomnieć choćby filozofa Leszka Kołakowskiego (1927-2009), krytyka literackiego Jana Kotła (1914-2001), czy słynnego reżysera, który przeniósł na ekran „Krzyżaków” Aleksandra Forda (1908-80). Ale nie brakowało również przedstawicieli sądownictwa i emerytowanych funkcjonariuszy stalinowskiego Urzędu Bezpieczeństwa, którzy mieli swoje za uszami...

Jedna ważna lekcja płynie z Marca ’68. Oto zawsze byli (a niestety też i będą) tacy, którzy chętnie wywołają antysemickie nastroje, by wykorzystać je do swoich partykularnych celów lub leczyć nimi swoje kompleksy. Na pewno już w latach czterdziestych towarzysz Wiesław źle się czuł wśród swych żydowskich współtowarzyszy partyjnych, którzy przeważali go inteligencją, wykształceniem i odczytaniem.

(jot)

Urodziłam się, czy wiersz mnie stworzył?

Karolina Turkiewicz-Suchanowska, wiersz pt. „CV”

Chciałbym odkryć nowe lądy, lody chłodne, chłonne lasy w wilgoci siebie, okna pełne słońca. Nową przestrzeń obserwować z bliska chciałbym, na wprost oczu świata. Każde załamanie kształtu. Niebotyczne wzniesienia. Niekończące się rzeki. Morza rozmaite, kolorami umalowane usta. Ogarnąć to wszystkimi zmysłami. Możliwe, niemożliwe, pełne i puste. Ten krótki film w mojej głowie od narodzin przenika poza mnie, na zewnątrz, w sam punkt człowieczeństwa. Odkryte jest kopią zaledwie. Mniej lub bardziej wierną, niewierną kopią kształtu i myśli Stwórcy, natury, wiatru i ognia, rzeźbiarza w czasie zaklętym. Tak jest bezsprzecznie. Nie ma nowych, wywołanych strachów i lęków przed gwiazdodziobrem wszelkich orionów i hieroglifów obcych cywilizacji powstałych przed wiekami lub za kilka wieków dopiero powstaną. Cóż mogę dziś, patrząc na to piękno? Ja tylko powtarzam...

KAROLINA TURKIEWICZ-SUCHANOWSKA
Ja tylko powtarzam
(Kraków 1991)

Ja tylko powtarzam

Rozproszone legendy
wtopione w rzeczywistość
kiedys ożyją
To przecież: rozproszone piękno
ja tylko powtarzam
formułę łąk i pól

Tak trudno wyjść na zewnątrz
mieć słuch otwarty
wtulić się w szum wiatru
oddzielić barwy
dokonać wyboru
między pejzażem
a swoim Ja
lub stopić w jedno
kształt myśli i świat

więc tylko powtarzam

Wydobyc z siebie odrobinę odwagi, by mieć słuch otwarty... dokonać wyboru. Dać się ponieść, być sobą, stać się częścią, elementem prehistorycznej układanki. Stanąć między pejzażem a swoim Ja. Tak, czy nie ? Nie jestem w stanie połączyć w jedno kształt myśli i świat cały, całusieńki i stanąć nagi, jak stworzony zostałem przed wiekami. Nie potrafię tak, więc tylko powtarzam. Powtarzam na podobieństwo.

Kurz

Piekło – to brak snu
nie – bezsenność
lecz niemożność śnienia

Nienawiść jak Mefisto
każe ślepnąć Faustom
i na nic labirynt –

schronienie naiwnych
Stronice starych ksiąg
trzeba przebiec wzrokiem
by ciągle wątpić od nowa

Nie spisana mądrość
ulotni się kurz
w ciemnościach nocy
która stanie się piekłem

Sen. Otwarte marzenie gotowe do spełnienia. Prawdziwym piekłem jest brak owych marzeń. Życie dążące do nikąd. Tułaczka bez celu, bez sensu, w labiryncie szukając schronienia, a tam... tylko śmierć. Mądrość doświadczoną na własnym przykładzie należy pokochać. Nie spisana stanie się kurzem, piekłem w ciemnościach nocy się stanie ku przestrodze niespisana mądrość.

Pozostało

pozostało jeszcze
powtórzyć przegraną
pójść świeżym śladem
czasu co umyka

pozostało jeszcze
dogonić wspomnienie
słowa niewczesnie
powiedziane
i – żal

trzeba by jeszcze
z pustki wyłonić
zarys minionego
z milczenia głos
by po przebudzeniu
nie dać się ogarnąć
niepamięci

Jeszcze raz dokonać wyboru. Upewnić się co do wcześniej podjętych decyzji. Po raz kolejny przeżyć życie... nie da się, nie o to chodzi, by niwelować popełnione błędy w przeszłości. Tu i teraz wyjść z twarzą. Tu i teraz stać się człowiekiem. Pamiętać, by po raz wtóry nie popełnić tego samego błędu. Mieć żal do słów wypowiedzianych przez obce usta, myśli rozczochrane. Lecz trzeba z pustki wyłonić coś. To coś, co w myśli zamknięte... może na zawsze, może dziś wyskoczyć, ujawni się przeznaczenie. Wyłonić z milczenia głos. Krzykiem ogarnąć to wszystko, co powoli umyka, zanika, staje się niepamięcią, chwilą ulotną jak ptak na niebie, jak księżyc w lustrze wspomnień. Pamiętać, lecz nie żyć pamięcią. Nie pamiętać, lecz nie zapomnieć. Dokonać rachunku sumienia, by oddać się światu. Ja tylko powtarzam, by zespolić kształt myśli i świat.

Marek Słowiaczek

Karolina Turkiewicz - Suchanowska (1939 – 2007) – polska poetka, animatorka kultury. Z wykształcenia polonistka. Większość życia była związana z Namysłowem, gdzie była nauczycielką języka polskiego. Zajmowała się również dziennikarstwem. W 1998 roku z rąk wojewody opolskiego otrzymała Honorową Odznakę Zasłużonemu Opolszczyźnie, natomiast w 2003 roku została laureatką Nagrody Marszałka Województwa Opolskiego dla twórców i animatorów kultury. Należała do Związku Literatów Polskich i Nauczycielskiego Klubu Literackiego.

PIĄTEK 9 MARCA

6.05 Blondynka 2 (s.) **6.55** Magazyn śledczy Anity Gargas **7.25** Domisie (dla dzieci) **7.55** Pytanie na śniadanie **8.35** Pogoda **8.40** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **11.00** Panorama **11.05** Pogoda **11.25** Polonia 24 **11.45** Rozmowa Polonii **12.00** Halo Polonia **12.50** Wiadomości **13.00** Krótka historia. Olszynka Grochowska **13.10** Na sygnale. Pierwsza krew **13.45** M jak miłość (s.) **14.40** Komisarz Alex 9 (s.) **15.35** Portrety niepodległości. Stanisław Roman Dmowski **15.45** Wiadomości **15.55** Wilnoteka **16.20** Dziady **17.10** Baw się słowami **17.20** Krótka historia. Władysław Broniewski **17.30** Teleexpress **17.55** Okrasa łamie przepisy. Potrawy pięknie podane **18.25** Kwartet. Turystyka dla ambitnych **18.55** Na sygnale. Pierwsza krew **19.25** Wolny ekran **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Na dobre i na złe (s.) **21.45** Polonia 24 **22.05** Halo Polonia **22.45** Kocham Cię, Polsko!

SOBOTA 10 MARCA

6.05 Barwy szczęścia (s.) **8.35** Pogoda **8.40** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **10.55** Polonia 24 **11.15** Halo Polonia **11.50** Okrasa łamie przepisy. Potrawy pięknie podane **12.20** Ojciec Mateusz 14 (s.) **13.15** Na dobre i na złe (s.) **14.10** Kocham Cię, Polsko! **15.40** Wolny ekran **16.00** Kulturalni PL **17.00** Słownik polsko@polski **17.30** Teleexpress **17.55** M jak miłość (s.) **18.50** Dobranocka **19.00** Msza święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej **20.15** Wiadomości, pogoda, sport **21.00** Historia Roja, czyli w ziemi lepiej słyszeć **21.55** Wielki test. Polskie aktorki i aktorzy **23.30** Program rozrywkowy **23.40** Słownik polsko@polski.

NIEDZIELA 11 MARCA

5.55 Dom. Kolejka do życia **7.30** Magazyn z Wysp **7.55** Pytanie na śniadanie **8.35** Pogoda **8.40** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **10.30** Ziarno. Raban w Ziarnie **10.55** Baw się słowami **11.25** Słoneczna włócznia. Najważniejszy mecz **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **13.00** Transmisja mszy świętej z kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Wigrach **14.40** Dom. Kolejka do życia **16.15** Turystyczna jazda. Olsztyn **16.30** Rodzinka.pl (s.) **17.30** Teleexpress **17.55** M jak miłość (s.) **18.50** Oczy w oczy. Krzysztof Hołowczyc **19.25** Baw się słowami **19.40** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Dziewczyny ze Lwowa 2. Przyjęcie **21.40** Uwaga - premiera! Bez wstydu **23.10** Gala „Anody”.

PONIEDZIAŁEK 12 MARCA

7.10 Dlaczego? Po co? Jak? **7.25** Supelkowe ABC **7.55** Pytanie na śniadanie **8.35** Pogoda **8.40** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **11.00** Panorama **11.25** Kulturalni PL **12.20** Racja stanu **12.50** Wiadomości **13.00** Krótka historia. Władysław Broniewski **13.10** Barwy szczęścia (s.) **13.45** Dziewczyny ze Lwowa 2 **14.40** Oczy w oczy. Krzysztof Hołowczyc **15.20** Sprawiedliwi wśród nas. Miłość była jego siłą **15.45** Wiadomości **15.55** Korona

królów **16.25** 1200 muzeów. Pamiątki PRL-u **16.55** Supelkowe ABC **17.20** Krótka historia **17.30** Teleexpress **17.55** Niedziela z... twórczością Czesława Niemena **18.40** Pod Tatrami **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Nad Niemnem **19.45** Dobranocka. **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** O mnie się nie martw 7 **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.15** Urodziłam się pierwszego września.

WTOREK 13 MARCA

6.05 Opole 2016. Scena alternatywna **7.05** Pozyteczni.pl **7.35** Margolcia i Miś zapraszają dziś **7.55** Pytanie na śniadanie **8.35** Pogoda **8.40** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **11.00** Panorama **11.25** Polonia 24 **11.45** Rozmowa Polonii **12.00** Halo Polonia **12.50** Wiadomości **13.00** Krótka historia **13.10** Barwy szczęścia (s.) **13.45** Syzyfowe prace **14.45** Urodziłam się pierwszego września **15.45** Wiadomości **15.55** Korona królów **16.25** Sonda 2. Druk **16.55** Margolcia i Miś zapraszają dziś **17.10** Przyjaciele lasu **17.20** Krótka historia **17.30** Teleexpress **17.55** Szlakiem Kolberga. Mieczysław Szczepiński **18.25** Program wojskowy **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Magazyn **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Ojciec Mateusz 14 (s.) **21.35** Przepis dnia **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.10** Warto rozmawiać **0.15** Wiadomości.

ŚRODA 14 MARCA

6.10 Blondynka 2 (s.) **7.00** Miasto z milionów cegieł **7.25** Petersburski Music Show **7.55** Pytanie na śniadanie **8.35** Pogoda **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **11.25** Polonia 24 **11.45** Rozmowa Polonii **12.00** Halo Polonia **12.50** Wiadomości **13.00** Krótka historia. Samosierra **13.10** Barwy szczęścia (s.) **13.45** O mnie się nie martw 7 **14.35** Warto rozmawiać **15.25** Rzecz Polska. Cukiernica Julii Keilowej **15.45** Wiadomości **15.55** Korona królów **16.25** Astronarium. Planety karłowate **16.55** Petersburski Music Show **17.20** Krótka historia. Wojciech Korfanty **17.30** Teleexpress **17.55** Studio Raban **18.25** Wschód **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Wilnoteka **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, pogoda, sport **20.45** Głęboka woda 2 **21.35** Przepis dnia **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.10** Szpieczy. Wielka wymiana **0.15** Wiadomości.

CZWARTEK 15 MARCA

7.55 Pytanie na śniadanie **8.35** Pogoda **8.40** Pytanie na śniadanie **8.50** Panorama **8.55** Pytanie na śniadanie **11.00** Panorama **11.25** Polonia 24 **11.45** Rozmowa Polonii **12.00** Halo Polonia **12.50** Wiadomości **13.00** Krótka historia. Wojciech Korfanty **13.10** Barwy szczęścia (s.) **13.45** M jak miłość (s.) **14.40** Głęboka woda 2. Szczęściarze **15.30** Pod Tatrami **15.45** Wiadomości **15.55** Korona królów **16.25** Jak to działa? **16.55** Zwierzaki Czytali. Sztuka koncentracji **17.10** Podwodne ABC. Oddychanie pod wodą **17.20** Krótka historia. Początki dynastii Rurikowiczów **17.30** Teleexpress **17.55** Było, nie minęło **18.25** Racja stanu **18.55** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Białoczerwoni - historie niezwykle. Kolarska czwórka torowa **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Komisarz Alex 9 (s.) **21.45** Polonia 24 **22.05** Rozmowa Polonii **22.20** Halo Polonia **23.10** Sprawiedliwi wśród nas. Miłość była jego siłą **23.40** Magazyn śledczy Anity Gargas **0.15** Wiadomości.

Kolorowe i bogate Kaziuki

XVII Kiermasz Rękodzieła i Sztuki Ludowej „Grodzieńskie Kaziuki 2018” przeprowadził 4 marca przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Grodnie Związek Polaków na Białorusi i działające przy nim Towarzystwo Twórców Ludowych.

Tradycja organizowania w Grodnie Kiermaszu Kaziukowego z okazji Dnia Św. Kazimierza ma już 17 lat. Zapoczątkował ją w grodzie nad Niemnem Związek Polaków na Białorusi. Obecnie Kaziuki na Św. Kazimierza organizują w Grodnie równolegle z ZPB także władze miejskie. Kiermasz wyróżniał się prawdziwą kaziukową atmosferą, nawiązującą do kilkusetletniej tradycji Rzeczypospolitej i Wielkiego Księstwa Litewskiego, w którym organizowano kiermasze odpustowe na Św. Kazimierza. Atmosferę tę liczni goście kiermaszu zawdzięczali rękodzielnikom, twórcom ludowym, zespołom artystycznym i artystom, którzy zjechali do Grodna na zaproszenie ZPB z całej Grodzieńszczyzny, a nawet z Mińska.

Podczas trwania kiermaszu jego organizatorzy zapewnili zwiedzającym, podziwiającym stoiska twórców ludowych i kupującym

dzie, „Akwarela” z Polskiej Szkoły Społecznej przy ZPB w Grodnie, „Przyjaciółka” z Oddziału ZPB w Raduniu, a także artyści z Werenowa, Jezior i innych miejscowości. Swoją debiut artystyczny z przedstawieniem o Świętym Kazimierzu – patronie Polski i Litwy oraz opiekuńcze rzemieślników, miał podczas kiermaszu zespół teatralno-artystyczny, założony niedawno przez członków Oddziału ZPB w Grodnie na czele z prezes oddziału Janiną Sołowicz.

Sala aktowa ZPB nie mogła zmieścić wszystkich przybyłych na Kaziuki rękodzielników i artystów, więc oddzielne stoiska z wyrobami rękodzieła i potrawami kuchni regionalnej, którymi częstowano gości jarmarku odpustowego, zorganizowały pod namiotami przy wejściu do sali aktowej oddziały ZPB z Grodna, Lidy i Wielkiej Brzostowicy.

„Wspólnota Polska”

Nagroda dla »Kuriera Galicyjskiego«

Redakcja jednego z najważniejszych i największych polskich czasopism na Ukrainie, „Kuriera Galicyjskiego”, odebrała nagrodę specjalną ministra kultury i dziedzictwa narodowego. To wyróżnienie za dziesięcioletni już wkład w upowszechnianie wiedzy o historii i kulturze dawnych Kresów, ale też o współczesności Polaków mieszkających na Ukrainie.

Pierwszy numer ukazał się w sierpniu 2007 roku i od tej pory regularnie co dwa tygodnie Polacy z Ukrainy mogą się zagłębić w teksty o wszystkim, co ważne dla polskiej społeczności za wschodnią granicą. Pisane z ich własnej perspektywy, bo dziennikarze „Kuriera Galicyjskiego” to Polacy – głównie ze Lwowa, bo tam mieści się siedziba redakcji.

Liczba czytelników systematycznie rośnie, także słuchaczy i widzów, bo niezależnie od drukowanej papierowej gazety powstaje

• Nagrodę ministra kultury i dziedzictwa narodowego przedstawiciele redakcji „Kuriera Galicyjskiego” odebrali w polskim konsulacie we Lwowie. Fot. MARIA BASZA

jej wersja internetowa uzupełniona o internetowe radio i telewizję. Dziennikarze „Kuriera Galicyjskiego” docierają wszędzie tam, gdzie dzieje się coś ważnego dla Polaków. A dzięki temu „Kurier Galicyjski” spełnia trudną do przecenienia rolę informacyjną, ale też edukacyjną.

Jak podkreśla Anna Gordijewska

– od kilku lat autorka filmowych informacji, felietonów i reportaży – do dziennikarskiej pasji dołożyć jeszcze trzeba przekonanie, że to co robią, jest rodzajem ważnej misji. Dziś redakcja „Kuriera Galicyjskiego” to tylko kilkanaście osób, a nakład papierowego wydania przekroczył już 10 tysięcy.

(r)

SPORT

Kiedy budzę się rano, to czuję się trenerem. Bo kocham siatkówkę. Śpię świetnie siedem godzin, budzę się i od razu startuję z pracą

Vital Heynen, selekcjoner reprezentacji Polski siatkarzy

Wielu chętnych do awansu

Z tygodniowym opóźnieniem rozpoczyna w najbliższy weekend czternastka drugoligowych drużyn rewanżową rundę rozgrywek piłkarskich w FNL. Kalendarzowa zima przegrała w końcu walkę z piłkarskim kalendarzem. Ku ogólnemu zadowoleniu kibiców, piłkarzy i... zakładów bukmacherskich.

...

Ekipa Jiřego Nečka przyjedzie do Pragi z najbardziej hokejowego miasta na Zaolziu, ale raczej trudno się spodziewać hokejowego wyniku na boisku beniaminka. Szykuje się bitwa o każdy centymetr murawy.

Janusz Bittmar

• Czy w Trzyńcu będzie równie pięknie, jak w jesiennym sezonie? Trener Jiří Neček (z lewej) i menedżer sportowy Benjamin Vomáčka są dobrej myśli. Fot. f.kfotbaltrznec

Wiosenna część sezonu zapowiada się bardzo atrakcyjnie. Biorąc pod uwagę dotychczasowy dorobek punktowy, w walce o awans do HET Ligi liczą się na starcie aż cztery drużyny – Opawa, Trzyniec, Przybram i Czeskie Budziejowice. W roli przyczajonego tygrysa rozpoczyna rewanżową rundę dziesiąty w tabeli Hradec Kralowej, który traci do wicelidera z Trzyńca osiem punktów. Włodarze Hradca Kralowej deklarują finansowe wsparcie dla klubu w razie cudownego powrotu do najwyższej klasy rozgrywek, co jest dodatkową motywacją dla zawodników z królewskiego miasta. Takiego komfortu jak na razie brakuje liderowi tabeli, Opawie, a także sensacyjnemu wiceliderowi – FK Fotbal Trzyniec. W Opawie wciąż brakuje strategicznego sponsora, w Trzyńcu na najwyższym poziomie pielęgnują hokej na lodzie i

ewentualny udział piłkarzy w Het Lidze byłby dla miasta i okolicznych firm sporym wyzwaniem. W stolicy Podbeskidzia przeważają jednak optymistyczne nastroje. – Mamy teraz przyjemne zmartwienia. Jesteśmy drudzy w tabeli i nie rezygnujemy z naszych marzeń – powiedział „Głosowi” Jiří Neček, szkoleniowiec FK Fotbal Trzyniec.

Piłkarze Trzyńca przymierzają się do jutrzejszego wyjazdowego meczu z Olympią Praga. Do stolicy kraju wyruszą już dziś, mecz z beniaminkiem rozgrywek zaplanowany jest na godz. 10.15. Olympia zaliczyła w zeszły weekend mecz o drugoligowe punkty z Viktorią Žižków. Wygrany przez Viktorię pojedynek (1:0) był jedynym akcentem 17. kolejki, reszta spotkań została przełożona na kwiecień (w tym zaplanowane na 3 kwietnia derby Trzyńca z Frydkiem-Mistkiem). Je-

sienią ubiegłego roku podopieczni trenera Jiřego Nečka pokonali na Stadionie Rudolfa Łabaja drużynę Olympii 2:0 po bramkach Dediča i Janoščina. Obaj piłkarze znajdują się również w wiosennym składzie trzynieckiego klubu, w którym w odróżnieniu od innych drugoligowców doszło w zimowym okienku transferowym do minimalnych zmian. Na liście wzmocnień widnieją tylko dwa nazwiska – Lukáš Buchvaldek (Ołomuniec) i Tomáš Hykel (Baník Ostrawa). Obaj jednak szybko zaaklimatyzowali się zarówno pod Jaworowym, jak również w linii pomocy trzynieckiego klubu. Buchvaldek jutro powinien zagrać od pierwszych minut, Nykel z dużym prawdopodobieństwem rozpocznie mecz z Olympią na ławce rezerwowych.

W sprawdzianie generalnym trzyńczanie po bramkach Reintama, Ižvolta i Velnera pokonali w

FK FOTBAL TRZYNIEC

Bramkarze: Jiří Adamuška, Lukáš Paleček

Obrońcy: Imrich Bedecs, Josef Celba, Marek Čelůstka, Pavol Ilko, Jiří Janoščin, Tomáš Masař, Mikk Reintam, Michal Velner

Pomocnicy: Lukáš Buchvaldek, Tomáš Hykel, Matej Ižvolt, Martin Janošík, Petr Joukl, Martin Samiec, Šimon Šumbera, Richard Vaněk

Napastnicy: René Dedič, Václav Juřena

tym tygodniu trzecioligowe Petrkowice 3:1. Wszyscy w klubie zdają sobie jednak sprawę z tego, że Olympia ustawi w sobotę poprzeczkę znacznie wyżej. – Piłkarzy Olympii cechuje atletyczny futbol. Liczę na ciężką przeprawę – zaznaczył obrońca Jiří Janoščin.

W SKRÓCIE

REŽNAR: SOLĄ HOKEJA SĄ GOLE. Bez szans byli hokeiści Hawierzowa w ćwierćfinałowej konfrontacji z faworyzowanymi Czeskimi Budziejowicami. W 1/4 WSM Ligi (druga najwyższa klasa rozgrywek) podopieczni trenera Jiřego Režnara przegrali z Motorem w czterech meczach. „Kropkę nad i” postawili gracze Czeskich Budziejowic we wtorek na własnym lodowisku, wygrywając gładko 3:0. Trener AZ Hawierzów, Jiří Režnar, przyczyn porażki upatruje w słabej efektywności strzeleckiej. – Solą hokeja są gole. Wynik 3:0 dla gospodarzy jest więc wymowny – stwierdził doświadczony szkoleniowiec, który przejął hawierzowską drużynę w rozszycie w trakcie sezonu, ale pomimo tego zdołał wywalczyć dla miasta play off.

...

DYWIZYJNE SPARINGI. Trwają ostatnie przymiarki do rozpoczęcia rewanżowej rundy piłkarskiej w niższych klasach. Czwartoligowi piłkarze Hawierzowa szykują się do sobotniego wyjazdowego sparingu z Kromierzyskiem. Dla podopiecznych trenera Miroslava Matušoviča mecz posłuży za sprawdzian generalny przed startem Dywizji. Po raz ostatni Indianie zaliczyli ostry mecz 24 lutego, przegrywając w sparingu z Unią Turza Śląska 2:4. Do sobotniego spotkania towarzyskiego przymierzają się też piłkarze Lokomotywy Piotrowice, którzy jutro o godz. 12.00 podejmą w Orłowej drużynę KS Wiśla.

...

ŻELAZNY SKŁAD NA TURNIEJ RAW AIR. Sześciu polskich skoczków wystąpi w tegorocznej edycji norweskiego turnieju Raw Air, zaliczanego do klasyfikacji generalnej Pucharu Świata. Turniej rusza jutro konkursem drużynowym w Oslo. Trener Polaków, Stefan Horngacher, desygnował do Norwegii najsilniejszy skład. W Raw Air posybiją Kamil Stoch, Piotr Żyła, Maciej Kot, Dawid Kubacki, Stefan Hula i Jakub Wolny. Przed zawodami w Skandynawii liderem klasyfikacji generalnej Pucharu Świata jest Stoch z dorobkiem 963 pkt, który wyprzedza Niemców Richarda Freitaga (836) i Andreasa Wellingera (768). (jb)

Pavel Hapal: Z Karwiną trzeba się liczyć

Hit wiosny i to dosłownie. Na wyprzedanym Miejskim Stadionie w Karwinie w zapowiadającym przez meteorologów sobotnim 14-stopniowym „upale” o pierwszoligowe punkty powalczą od godz. 15.00 miejscowi piłkarze ze Spartą Praga.

Pikanterii dodaje sobotniemu meczowi 20. kolejki HET Ligi fakt, że Sparta zaprezentuje się w Raju z nowym trenerem, Pavlem Hapalem. 49-letni czeski trener zmienił w tym tygodniu włoskiego szkoleniowca Andreę Stramaccioniego. – Objęcie posady w takim klubie, jak

Sparta, to duża nobilitacja. Przed nami sporo pracy do wykonania. Na początek trzeba przygotować się do pojedynku z Karwiną, która w ostatnich trzech meczach pokazała, że trzeba się z nią liczyć – stwierdził Hapal, którego zaolziańscy kibice zapamiętali m.in. z prowadzenia Banika Ostrawa w sezonie 2005/2006. Hapal zabłysnął jednak w Żylinie, Zagłębiu Lubin i Senicy, a ostatnio prowadząc młodzieżową kadrę Słowacji, z którą pojawił się podczas ostatnich ME U21 na boiskach Polski.

O ile Sparta męczy się na starcie wiosennego sezonu podobnie,

jak w trakcie całej pierwszej części rozgrywek, o tyle Karwina została okrzyknięta objawieniem rewanżowej rundy. Podopieczni trenera Josefa Muchy w trzech meczach wywalczyli siedem punktów, wygrywając z Mladą Bolesławią, Zlinem i remisując z Libercem. Napastnik MFK Karwina, Tomáš Wágner, został wybrany w głosowaniu FAČR (Piłkarskiego Związku RC) najlepszym graczem minionego miesiąca. W tabeli Karwina przed weekendem plasuje się na dziewiątym miejscu (21 pkt.), Sparta Praga jest piątą (33).

(jb)

• Pavel Hapal podczas konferencji prasowej w Pradze. Fot. ARC acsparta

INFORMATO R

CO W TEATRZE

SCENA BAJKA – CZ. CIESZYN: O zbójniku Ondraszku (12, godz. 8.30, 10.30);

▲ O zbójniku Ondrášovi (9, 10, godz. 10.00).

SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: Večer tříkrálový (10, godz. 17.30).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Pszczółka Maja. Miodowe igrzyska (9-12, godz. 16.00); Věčně tvá nevěrná (9, 11, godz. 17.30); Tátova volha (9-12, godz. 19.00); Nigdy cię tu nie było (9, 11, godz. 20.00); Życzenie śmierci (12, godz. 17.30, 20.00); **KARWINA – Centrum:** Pszczółka Maja. Miodowe igrzyska (9, godz. 16.30; 10, godz. 13.30; 11, godz. 15.30); Tátova volha (9, godz. 20.00; 11, godz. 17.45); Życzenie śmierci (11, godz. 20.00); Czarna Pantera (12, godz. 17.15); Czwarta władza (12, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Tátova volha (9-11, godz. 17.30); Życzenie śmierci (9-11, godz. 20.00); Pszczółka Maja. Miodowe igrzyska (10, 11, godz. 15.00); Věčně tvá nevěrná (12, godz. 17.30); Na krańcu świata (12, godz. 20.00); **JABLONKÓW:** Alibi.com (9, godz. 18.00); **CZ. CIESZYN – Central:** Tátova volha (9-11, godz. 17.30); Czerwona jaskółka (9, godz. 20.00); Pszczółka Maja. Miodowe igrzyska (10, 11, godz. 15.30); Życzenie śmierci (10, 11, godz. 20.00); **CIESZYN – Piast:** Ted i mapa skarbów (9-12, godz. 15.00); Kobiety mafii (9-12, godz. 16.45).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.20.

Firmy budowlane
SWABUD (cz) i SWAKOŃ (pl)

Przyjmujemy zlecenia na 2018 rok w zakresie dociepleń budynków, poddaszy i wykonawstwa domów od fundamentów.

Kontakt: 776 218 494, 608 556 915, 774 085 874 (CZ)
+48 602 671 460 (PL)
e-mail: jozefswakon@onet.pl

Szybka i fachowa realizacja zleceń
Cieszyn, Puńcowska 93
www.swabud.cz

Ogłoszenia do „Głosu”
przyjmowane są w dni powszednie:

- W redakcji „Głosu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: info@glos.live
- W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. – Studio Graficzne, Hudeczek Service sp. z o.o., Olbrachcice, Stonawska 340, w godz. 8.00-15.00, e-mail: ad.servis@hudeczek.cz
- W Odd. Literatury Polskiej, Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po: 13.00-18.00, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 8.00-12.30, 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00.

»Nowe inicjatywy PZKO 2017«

15 marca upływa termin przyjmowania nominacji na konkurs inicjatyw Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. W tym roku ma on inną formułę i odbywa się pod nazwą: „Nowe Inicjatywy PZKO 2017”. Zarząd Główny postanowił uwypuklić innowacyjność w pracy społecznej.

– Celem tego projektu jest prezentacja i promocja innowacyjnych imprez i działań Miejscowych Kół PZKO w ubiegłym roku, przedstawienie nowych form pracy wdrażanych przez miejscowe koła oraz sekcje działające przy ZG PZKO i zaproponowanie ich wykorzystania w innych kołach w terenie. Prezentacja nowych form pracy może być motywacją do dalszej działalności i wprowadzania innowacyjności do działalności PZKO oraz poszukiwania dróg do zaangażowania dzieci i młodzieży w działalność miejscowych kół – opisała zasady Helena Legowicz, prezes PZKO. Miejskowe koła, sekcje i rady ZG PZKO oraz osoby indywidualne mogą zgłosić na konkurs wszelkie formy nowych działań i inicjatyw kulturalnych, sportowych i oświatowych, które zostały zrealizowane w 2017 roku. Do nominacji należy dołączyć opis działania wraz z krótkim uzasadnieniem. Formularz zgłoszeniowy jest do pobrania ze strony www.pzko.cz.

Nominacje należy wysłać klasyczną pocztą na adres: Zarząd Główny PZKO, ul. Strzelnicza 28, 737 01 Czeski Cieszyn lub pocztą elektroniczną na adres: zg@pzko.cz.

Nominacje będzie oceniała komisja złożona z przedstawicieli sekcji ZG PZKO oraz rad ZG PZKO. Komisja wyłoni dziesięciu finalistów konkursu. Zostaną oni przedstawieni na portalu „Zwrotu” oraz w kwietniowym wydaniu czasopisma. W głosowaniu, które potrwa do 10 maja, będą mogli wziąć udział wszyscy, nie tylko członkowie PZKO. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród odbędzie się w maju.

(dc)

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 8.15 na 103 FM; powtórka: pon. godz. 23.05.

CO W TERENIE

CIERLICKO-CENTRUM – MK PZKO zaprasza na jedyną i niepowtarzalną komedię „Krawiec damski” do Domu Kultury w Cierlicku 18. 3. o godz. 16.00. W kawiarence „U Zeflika” pyszne domowe pączki i inne smakołyki już od godziny 15.00. Zapraszamy!

CZ. CIESZYN – Filia Biblioteki Miejskiej zaprasza na marcowe spotkanie z cyklu „Podróże bliskie i dalekie”, które odbędzie się 13. 3. o godz. 17.00 w lokalu przy ul. Havlíčka. O wrażeniach z Kraju Kwitnącej Wiśni opowie Janina Hławiczka.

DĄBROWA – Zarząd MK PZKO zaprasza członków oraz sympatyków na zebranie sprawozdawcze połączone z jubileuszem 70-lecia MK PZKO Dąbrowa w sobotę 17. 3. o godz. 15.00 do Domu Narodowego. W programie występ Kameralnego Zespołu Śpiewaczego „TA Grupa” MK PZKO Czeski Cieszyn-Osiedle, sprawozdanie z działalności za rok 2017, plan pracy, budżet na rok 2018 i multimedialna prezentacja 70 lat działalności MK PZKO.

GRÓDEK – MK PZKO zaprasza na zebranie członkowskie w niedzielę 11. 3. o godz. 16.00 do Domu PZKO. W programie wystąpią dzieci z przedszkola.

GUTY – MK PZKO zaprasza wszystkich członków i sympatyków PZKO na zebranie sprawozdawczo-wyborcze połączone z obchodami MDK, które odbędzie się w niedzielę 11. 3. w Domu PZKO.

HAWIERZÓW-ŻYWOCICE – MK PZKO zaprasza członków Koła na uroczyste zebranie z okazji MDK 11. 3. o godz. 15.00 do restauracji Tennis-Hill. W programie prelekcja pana Chowańca.

KARWINA – Klub Seniora „Przyjaźń” zaprasza swoich członków i sympatyków na spotkanie, które odbędzie się 12. 3. o godz. 17.00 w salce PZKO w Karwinie-Nowym Mieście.

KARWINA-RAJ – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie we wtorek 13. 3. o godz. 15.30.

▲ MK PZKO zaprasza na zebranie sprawozdawcze w niedzielę 11. 3. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

KARWINA-N. MIASTO – MK PZKO zaprasza 11. 3. o godz. 15.00 do świetlicy Koła na zebranie sprawozdawcze połączone z obchodami Dnia Kobiet.

LUTYNIA DOLNA – MK PZKO zaprasza na Przedwiosenne Spotkanie w poniedziałek 12. 3. o godz.

17.00 do małej salki w Domu Kultury. W programie: występ chóru „Lutnia”, sprawozdanie z działalności Koła, prelekcja Marcela Balcarka pt. „W krainie wodospadów”. **NAWSIE** – Zarząd MK PZKO zaprasza na zebranie sprawozdawcze 11. 3. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie występ chóru żeńskiego „Melodia”, zespołu wokalnego „Melodyjki”, sprawozdania z działalności poszczególnych Klubów Koła, plan pracy.

SKRZECZOŃ – MK PZKO zaprasza w sobotę 17. 3. godz. 15.30 do Domu PZKO na tradycyjne „Powitanie Wiosny”. W programie MUDr Bogna Jiravská-Godula przedstawi prelekcję pt. „Do zdrowia poprzez kuchnię i podwórkę – w świetle współczesnej medycyny”.

SUCHA GÓRNA – MK PZKO zaprasza w sobotę 10. 3. o godz. 15.00 do świetlicy Koła na spotkanie z okazji Dnia Kobiet. W programie wystąpi Młodzieżowy Klub Teatralny z Nydku, który przedstawi skecze pt. „Randka w jasno” oraz „Einstein”.

STONAWA – Zarząd MK PZKO zaprasza na zebranie sprawozdawcze w niedzielę 11. 3. o godz. 15.00 do sali Domu PZKO. W programie chór mieszański „Stonawa”, sprawozdania z działalności za rok 2017, plan pracy na rok 2018, wybory zarządu, dyskusja, przyjęcie nowych członków. Poczestunek zapewniony.

▲ Śląski Kościół Ewangelicki A.W. parafia w Stonawie zaprasza w niedzielę 18. 3. o godz. 9.00 na nabożeństwo, w ramach którego po-

święcimy czas na wspomnienie śp. Józefa Ondrusza z okazji 100. rocznicy Jego urodzin. Chwilę wspomnień uświetnią swoimi pieśniami chóry „Lira” z Darkowa i „Stonawa” ze Stonawy. Po nabożeństwie złożenie kwiatów na mogile.

OLDRZYCHOWICE – Zarząd MK PZKO zaprasza wszystkich członków na zebranie sprawozdawcze w niedzielę 11. 3. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie sprawozdanie z działalności Koła, występ przedszkolaków z Nieborów i zespołu „Niezapominajki” z Hawierzowa-Suchej.

PTTS „BŚ” – Zaprasza w sobotę 10. 3. na wycieczkę Palkovické hůrky – Hukwaldy. Trasa o długości 14 km. Odjazd pociągami z Cz. Cieszyna do F-M o godz. 7.40, następnie autobusem z dworca kol. o godz. 8.33 do zapory Oleszna. Informacje pod nr. 605 239 165.

▲ informuje, że wycieczka WP10 Cz. Cieszyn – Koniaków – Żuków Górny – Ropica (trasa długości 16,5 km) odbędzie się we wtorek 13. 3. Zbiórka w Cz. Cieszynie w parku koło budynku polikliniki przy ul. Komeńskiego o godz. 8.45. Bliższe informacje na stronie internetowej „BŚ” lub pod nr. tel. 603 887 418.

▲ zaprasza na Rajd ku źródłom Wisły, który odbędzie się 24. 3. Jeszcze są wolne miejsca. Odjazd autobusu z Karwiny o godz. 7.00, z Cz. Cieszyna o godz. 7.25, z Trzynieca od dworca kolejowego o godz. 7.40. Informacje o trasach na www.ptts-beskidslaski.cz lub 608 620 424.

TRZYNIEC-OSIEDLE – MK PZKO zaprasza na zebranie sprawozdawcze 11. 3. o godz. 15.00 do Domu PZKO im. Adama Wawrośa w Trzyniecu na Tarasie. Możliwość zakupu Kalendarza Śląskiego 2018 oraz publikacji z okazji 70 lat PZKO.

OFERTY

www.zlotaraczka.ml, tel. 792 591 798. GŁ-114

PRZECIEKA CI DACH, kapie Ci do domu – zadzwoni: +48 609 852 057. Uszczelniamy wszystkie rodzaje dachów. GŁ-641

PRZEPROWADZKI + ekipa oraz usługi transportowe. Tel. +48 601 478 108. GŁ-130

ŻALUZJE Z MONTAŻEM, tel. 604 192 092. GŁ-112

REMONTY ŻALUZJI, tel. 604 889 394. GŁ-113

NEKROLOGI

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 7. 3. 2018 zmarł w wieku 59 lat

śp. ZYGMUNT CIEŚLA

Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w poniedziałek 12. 3. 2018 o godz. 10.00 z sali obrzędów pogrzebowych w Suchej Górnej. W smutku pogrążona rodzina.

AD-008

„Głos” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Senatu RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie, i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Komeńskiego 4, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres redakcji: Redakcja „Głosu”, ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Witold Koźdoń, kozdon@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiet: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@epost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indexu 42501, ISSN 2570-8708.

Drodzy Czytelnicy. Bilety na tegoroczny Dolański Gróm można zakupić między innymi w biurze ZG PZKO w Czeskim Cieszynie, w godzinach urzędowania. Gróm odbędzie się 16 czerwca, a gwiazdami będą grupy Lombard i Kryštof.

ŻYCZENIA

*Gdzie słyszysz pieśń, tam wejdź.
Tam ludzie dobre serca mają.
Żli ludzie, wierz mi, nigdy nie śpiewają.*
Dnia 12 marca obchodzi piękny jubileusz życiowy nasza Pani Prezes
ANNA KORNUTA
Zdrowia, radości, zadowolenia życzą Ci, Kochana Haniu, chórzysci PZŚ „Hutnik”.
GŁ-125

WSPOMNIENIA

Dnia 10 marca 2018 minie 10. rocznica śmierci naszej Kochanej Żony, Mamy, Babci i Siostry
śp. HALINY BONEK
z Sibicy
O chwilę wspomnień proszą mąż Gabriel, synowie Tomasz i Roman z rodzinami i brat Tadeusz z rodziną.
GŁ-153

*Największa miłość na świecie gaśnie,
kiedy serce matki na zawsze zaśnie...*
Dnia 11. 3. 2018 minie 11. rocznica śmierci mojej Kochanej Matki, Babci, Teściowej
śp. MARII KOCHOWEJ
z domu Herman
O chwilę cichych wspomnień prosi syn Benio, synowa Daśa, wnuki Bohdan i Wojciech.
AD-006

Dziś mija 14 lat od chwili, kiedy na zawsze opuściła nas nasza Droga Matka
śp. WALERIA KOWALSKA
z Olbrachcic
zaś 5. 4. minie 26 lat od śmierci Jej Męża
śp. ALOJZEGO KOWALSKIEGO
O chwilę cichych wspomnień proszą synowie Stanisław i Tadeusz z rodziną.
AD-007

Przed pięciu laty, dnia 12 marca, odeszła od nas na zawsze nasza Ukochana Mama, Teściowa, Babcia, Prababcia i Ciocia
śp. BARBARA KOZIEŁ
z Ropicy
Z szacunkiem i miłością wspominają córki z rodzinami.
GŁ-151

Dnia 9 marca br. mija trzydziesta rocznica śmierci
śp. BRONISŁAWA WACŁAWIKA
z Łąk
O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.
RK-028

Lata mijają, a ból w sercu pozostaje.
Dnia 12. 3. 2018 minie 1. rocznica śmierci naszej Kochanej Mamusi
śp. IRENY WACŁAWIKOWEJ
z Oldrzychowic
zaś 7. 2. obchodziłaby 80. urodziny.
Z miłością i smutkiem w sercu wspominają najbliżsi.
RK-029

*Ci, których kochamy, nie umierają nigdy,
bo miłość to nieśmiertelność.*
W dniu 9 marca mija osiemdziesiąta rocznica urodzin
WANDY WALEK
byłej dyrektorki szkoły podstawowej w Bukowcu
Pamiętamy. Rodzina.
GŁ-144

Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych.
Dnia 8 marca minęła 7. rocznica, kiedy na zawsze opuścił nas
śp. JAN WAWROSZ
geodeta z Bystrzycy
Wszystkich tych, którzy Go znali i zachowali w pamięci, o chwilę wspomnień proszą żona Anna, syn Adam z rodziną, córka Marcela z rodziną i siostra Wanda.
GŁ-145

PROGRAM TV

PIĄTEK 9 MARCA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** Napisala: Morderstwo (s.) **9.45** Doktor Martin (s.) **10.50** Opowiadaj (s.) **11.45** Czarne owce **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Na tropie **14.25** Reporterzy TVC **15.10** Podróżomania **15.40** Niezwykłe losy **16.35** Łopatologicznie **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Żandarmerskie humoreski (s.) **21.30** Wszystko-party **22.25** Poirot (s.) **23.20** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **0.05** AZ kwiz.
TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Rumunia **10.10** Ohře z Vladimírem Čechem **10.40** Pogotowie lotnicze **11.05** Królestwo natury **11.35** Chcesz mnie? **12.05** GEN – Galeria elity narodu **12.20** Proces H – dzień czwarty **13.15** Propaganda w czasie II wojny światowej **14.00** Najważniejsza broń II wojny światowej **14.45** Czar Afryki **15.10** Nasze zwierzątka **16.05** Śmierć Jana Masaryka **16.20** Dzień przed dziwną śmiercią **16.40** W 20 lat później **17.05** Śmierć w czterech wariantach **17.35** Mene, tekel **17.50** Z kucharzem dookoła świata **18.45** Wieczorynka **18.55** Europa dziś **19.25** Historie domów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Cudowna planeta **21.00** Czerwoni prezydenci **21.55** Gomorra (s.) **23.35** Konwój (film).

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova (film) **8.45** Ulica (s.) **9.45** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Krok za krokiem (s.) **12.50** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.05** Dowody zbrodni (s.) **15.55** Agenci NCIS (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Kod da Vinci (film) **23.15** Nieuchwytny (film) **1.00** Dowody zbrodni (s.).

PRIMA
6.15 Nexo Knights (s. anim.) **6.45** Blade (s. anim.) **7.25** M.A.S.H. (s.) **9.30** Policja w akcji **10.25** Długa droga do szczęścia (film) **12.20** Południowe wiadomości **12.30** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Lekarz z gór (s.) **14.30** Komisarz Rex (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** Top Star **20.15** 1890 (s.) **21.35** Wrobiony (film) **23.50** Policja w akcji.

SOBOTA 10 MARCA

TVC 1
6.00 Co umiały nasze babcie a o czym my zapomnieliśmy **6.25** Kluski **6.40** Łopatologicznie **7.35** O Jasiu i królowie Felince (bajka) **8.10** Gejzer **8.40** Downton Abbey (s.) **9.30** Columbo (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Diamentowy deszcz (bajka) **14.00** Kristian (film) **15.35** Ucieczki do domu (film) **17.00** Poirot (s.) **17.55** Kot to nie pies **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** 25. Czeski Lew (transmisja) **22.05** Pali się, moja panno (film) **23.20** Columbo (s.).

TVC 2
6.00 Teleranek **6.05** Ja i moje zwierzątko **6.20** Świat Elmo **6.35** Babar i przygody Badou (s. anim.) **7.00** Mikołajek (s.

anim.) **7.15** Show Garfielda **7.30** Studio Kolega **9.00** Nasza wieś **9.25** Muzyczne wędrówki **9.55** Folklorika **10.25** Czerwoni prezydenci **11.15** Lotnicze katastrofy **12.00** Historia latającej twierdzy **12.45** Kapitulacja nazistowskich Niemiec **13.30** Babel **13.15** Rudawy **14.00** Trzej muszkieterowie (film) **15.35** Na własne nogi **16.05** Doskonałe zmysły zwierząt **17.00** Kamera w podróży **17.50** Cudowna planeta **18.45** Wieczorynka **19.05** Czar Afryki **19.30** Niezrealizowane projekty **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Wróg publiczny (film) **22.15** Dorian Gray (film).

NOVA
6.15 Oggy i karaluchy (s. anim.) **6.25** Kacze opowieści (s. anim.) **7.15** Lwi patrol (s. anim.) **7.35** Jaś i Malgosia (bajka) **8.45** SuperStar **10.35** Przypadki **11.35** Dzwoni do TV Nova **12.10** Poradnik domowy **13.25** Weekend **14.30** Dom nad jeziorem (film) **16.30** Opowieści z Narnii: Książę Kaspian (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** SuperStar **22.10** Captain America: Pierwsze starcie (film) **0.30** Czerwona Sonja (film). **PRIMA** **6.15** Nexo Knights (s. anim.) **6.45** Blade (s. anim.) **7.15** Wilk i zając (s. anim.) **7.40** M.A.S.H. (s.) **8.15** Salon samochodowy **9.20** Prima Particka **10.20** Kochamy Czechy **12.00** Wydział zabójstw (s.) **13.15** Tak jest, szefie! **14.20** Morderstwa w Midsomer (s.) **16.25** Wyścig szczurów (film) **18.55** Wiadomości **20.15** Glina (s.) **21.30** Najemnik (film) **23.30** Śmiertelna gorączka II (film).

NIEDZIELA 11 MARCA

TVC 1
6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Klatka **6.35** Kristian (film) **8.10** Uśmiechy Josefa Grussa **8.55** Łopatologicznie **9.45** Kalendarium **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **11.00** F.L. Věk (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Sofia i skradziony skarb (bajka) **14.05** Nie każda królowna marzy o królewiczu (bajka) **14.55** O Jasiu i Basi (bajka) **15.35** Dzi ki kraj (s.) **17.25** List do ciebie **18.25** Co umiały nasze babcie a o czym my zapomnieliśmy **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** GEN – Galeria elity narodu **20.15** Lodowate serce (film) **22.00** 168 godzin **22.35** Alibi na wodzie (film) **0.10** Komisarz Montalbano (s.).

TVC 2
6.00 Teleranek **6.05** Ja i moja maskotka **6.20** Świat Elmo **6.35** Babar i przygody Badou (s. anim.) **7.00** Mikołajek (s. anim.) **7.15** Show Garfielda **7.30** Studio Kolega **9.00** Czechosłowacki tygodnik filmowy **9.30** Poszukiwania czasu utraconego **9.50** Najważniejsza broń II wojny światowej **10.45** Opowiadanie o lesie **11.15** Nie poddawaj się **12.10** Chcesz mnie? **12.40** Słowo na niedzielę **12.45** Magazyn chrześcijański **13.10** Przez ucho igielne **13.40** Magazyn religijny **14.05** Kot to nie pies **14.40** Królestwo natury **15.10** Na pływalni z Ashritą Furmanem **15.35** Podróż po północnym Sulawesie **16.05** Nowe odkrycia w starym Egipcie **16.55** Rzym: niewidzialne miasto **17.50** Nasze zwierzątka **18.45** Wieczorynka **18.55** Powroty na łono natury **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Straceńcy (film) **21.40** Tylko o rodzinnych sprawach (film) **23.40** Życie rozpoczyna się po setce.

NOVA
6.15 Miles z przyszłości (s. anim.) **6.40** Kacze opowieści (s. anim.) **7.25** Lwi patrol (s. anim.) **7.50** Zimne serce (bajka)

9.30 Wyspa Robinsona **11.25** Masz wiadomość (film) **13.50** Arthur (film) **16.00** Maćku, dlaczego nie masz powodzenia u dziewczyn? (film) **17.20** Mój brat ma fajnego brata (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Dama i Król (s.) **21.25** Odlamki **22.00** Tożsamość Burne'a (film) **0.15** Maćku, dlaczego nie masz powodzenia u dziewczyn? (film).

PRIMA
6.30 Nexo Knights (s. anim.) **6.55** Blade (s. anim.) **7.25** M.A.S.H. (s.) **7.55** Natura pod lupą **9.00** Prima ZOOM Świat **9.35** 1890 (s.) **11.00** Partia **11.45** Poradnik domowy **12.40** Poradnik Ládi Hruški **13.40** Szef gotuje **14.25** Morderstwa w Midsomer (s.) **16.30** Małe sekrety (film) **18.55** Wiadomości **20.15** Kochamy Czechy **21.55** Oczyma Josefa Klimy **22.45** Zemsta (film) **1.20** Natura pod lupą.

PONIEDZIAŁEK 12 MARCA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** Downton Abbey (s.) **9.55** 168 godzin **10.30** Śladami gwiazd **11.00** List do ciebie **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Krawat **14.20** Alibi na wodzie (film) **15.55** Napisala: Morderstwo (s.) **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Sprawy 1. wydziału (s.) **21.00** Dudding Street (s.) **21.35** Reporterzy TVC **22.15** Kryminolog (s.) **23.15** Na tropie **23.40** W imię ojczyzny (s.).

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Kamera w podróży **9.50** Samoloty, które zmieniły świat **10.40** Podróż po Luksemburgii **11.15** Ohře z Vladimírem Čechem **11.45** Pogotowie lotnicze **12.10** Czar Afryki **12.35** Babel **13.05** Magazyn religijny **13.30** Telewizyjny klub niesłyszących **14.00** Czechosłowacki tygodnik filmowy **14.30** Śladami trzeciego ruchu oporu **14.55** Powroty na łono natury **15.25** Nowe odkrycia w starym Egipcie **16.15** Przygody nauki i techniki **16.45** Lotnicze katastrofy **17.30** Propaganda w czasie II wojny światowej **18.15** Podróżomania **18.45** Wieczorynka **18.55** Niezrealizowane projekty **19.15** Bogowie i prorocy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Kapitulacja nazistowskich Niemiec **20.50** Samoloty, które zmieniły świat **21.40** Romanca na trąbkę (film) **23.05** Straceńcy (film) **0.45** Queer.

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **8.50** Ulica (s.) **9.50** Dama i Król (s.) **11.00** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Krok za krokiem (s.) **12.50** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.00** Dowody zbrodni (s.) **15.55** Agenci NCIS (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Spece (s.) **21.20** Wyspa Robinsona **22.20** Agenci NCIS: Nowy Orlean (s.) **23.15** Bez śladu (s.).

PRIMA
6.15 Nexo Knights (s. anim.) **6.40** Blade (s. anim.) **7.25** M.A.S.H. (s.) **9.25** Policja w akcji **10.25** Zew przeszłości (film) **12.15** Południowe wiadomości **12.30** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Lekarz z gór (s.) **14.30** Komisarz Rex (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** Top Star **20.15** Błękitny kod (s.) **21.30** Jak zbudować marzenie **22.45** Tak jest, szefie! **23.50** Policja w akcji.

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Rozwiązaniem dodatkowym krzyżówki kombinowanej jest do-
kończenie złotej myśli Stanisława Jerzego Leca:
„Wieczność?...”

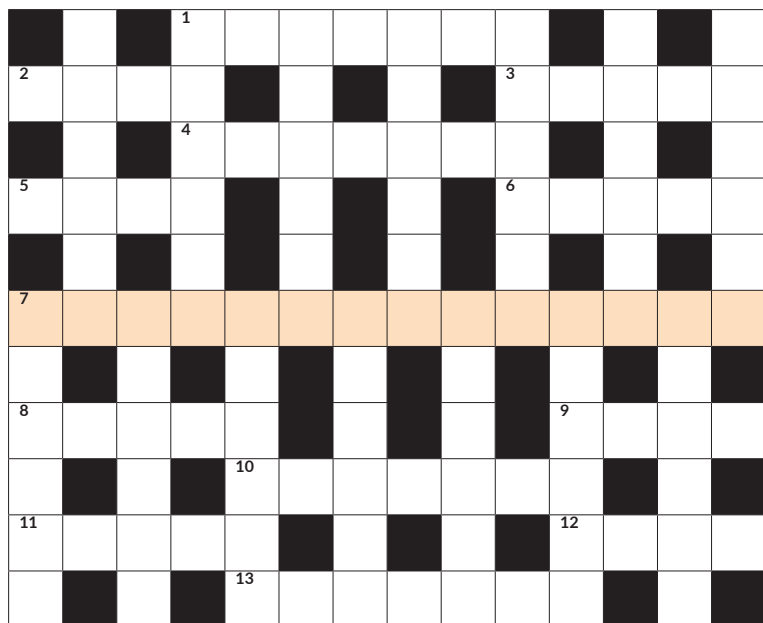
Poziomo:

- wielkanocne jajko
- ssak z rodziny delfinów
- tropikalna roślina warzywna podobna do dyni
- córka lub syn
- sir Charles Percy (zm. 1980), pisarz angielski
- Arkadiusz..., piłkarz, reprezentant Polski
- ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
- jezioro kojarzące się z podaniem o Popielu
- miasto na Uralu
- słynny Jankiela
- wytrawne wino hiszpańskie
- biała na brzozie
- dźwignia handlu

Wyrazy trudne lub mniej znane: INTA, SNOW

Pionowo (w kolejności alfabetycznej):

ANTENA, ATOMIC, DYPLÓM, HAJKOU, JOGURT, NACISK, ORANGE,
OTOKAR, PADWAN, SKALDA, SWINGS, SZTORM, TRUNEK, ZBITKA
(BJK)

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana
książka. Termin ich nadsyłania upływa w środę 21 marca
2018 r. Nagrodę książkową za rozwiązanie łamigłówek z 23 lutego
otrzymuje **Rudolf Gajdzica z Trzyńca**.

Rozwiązanie logogryfu kołowego z 23 lutego:
ZJAZD GWIAZDZISTY

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

...tak jest

• Tym razem materiały do
rubryki przysłał nam Tadeusz
Szkucik. Na zdjęciu powyżej
„Dom zajezdny” – gospoda
Adama Buzka w Lesznej Dolnej
(1903 r.). Na parterze znajdo-
wała się gospoda, na piętrze
sala ze sceną, gdzie wystawiał
swe sztuki jeszcze w latach 70.
ubiegłego wieku m.in. zespół
teatralny MK PZKO. Zdjęcie
po prawej (autorstwa Tadeusza
Szkucika), wykonane w tym
roku, przedstawia prywatny
zakład stolarski produ-
kujący palety drewniane.
Za materiały dziękujemy.

REKLAMA

Firma FAKRO CZECH s.r.o.

poszukuje odpowiedzialnej i ambitnej osoby na stanowisko:

REFERENT ds. TECHNICZNO-HANDLOWYCH

Miejsce pracy: Czeski Cieszyn

Zakres obowiązków

- ✎ doradztwo w sprawach technicznych i handlowych
- ✎ telefoniczna obsługa klienta
- ✎ przygotowanie katalogów i cenników produktów
- ✎ tłumaczenie materiałów handlowych
- ✎ komunikacja z centralą w Polsce

Wymagania:

- ✎ wykształcenie średnie lub wyższe (najlepiej kierunku techniczne/ budownictwo)
- ✎ znajomość języka czeskiego w słowie i piśmie (warunek)
- ✎ znajomość języka polskiego w słowie i piśmie (warunek)
- ✎ umiejętność współpracy w kolektywie
- ✎ odpowiedzialność w działaniu
- ✎ dobra znajomość obsługi komputera oraz programów: Word, Excel (warunek)

Oferujemy:

- ✎ ciekawą pracę w młodym kolektywie w szybko rozwijającej się i stabilnej firmie
- ✎ przeszkolenie
- ✎ odpowiednie wynagrodzenie, benefity firmowe

Zastrzegamy sobie możliwość kontaktu tylko z wybranymi osobami.

Oferty z życiorysem zawodowym prosimy przysyłać na adres:
a.szotkowska@fakro.cz z dopiskiem w tytule CZ/02.2018.

W CV prosimy o zamieszczenie klauzuli o ochronie danych osobowych.

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!

www.glos.live

Aktualizowany serwis
o Polakach na Zaozlu

Znajdź nas
na Facebooku

GŁ-132

GL-215

PRODUCENT OGRODZEŃ

Bądź bezpieczny i ogródź swój Dom !

- Ogrodzenia siatkowe
- Ogrodzenia panelowe
- Ogrodzenia klinkierowe
- Automatyka
- Bramy garażowe

TRINEC, ul. Frýdecká 572
email: plotyzs@seznam.cz kom. 732 683 665
tel/fax: 558 320 353

CIESZYN, ul. Stawowa 91
email: robert@ogrodzeniazs.pl kom. +48 602 711 096
tel/fax: +48 33 855 1400
www.ogrodzeniazs.pl